

SLOTWIJZIGING 2021



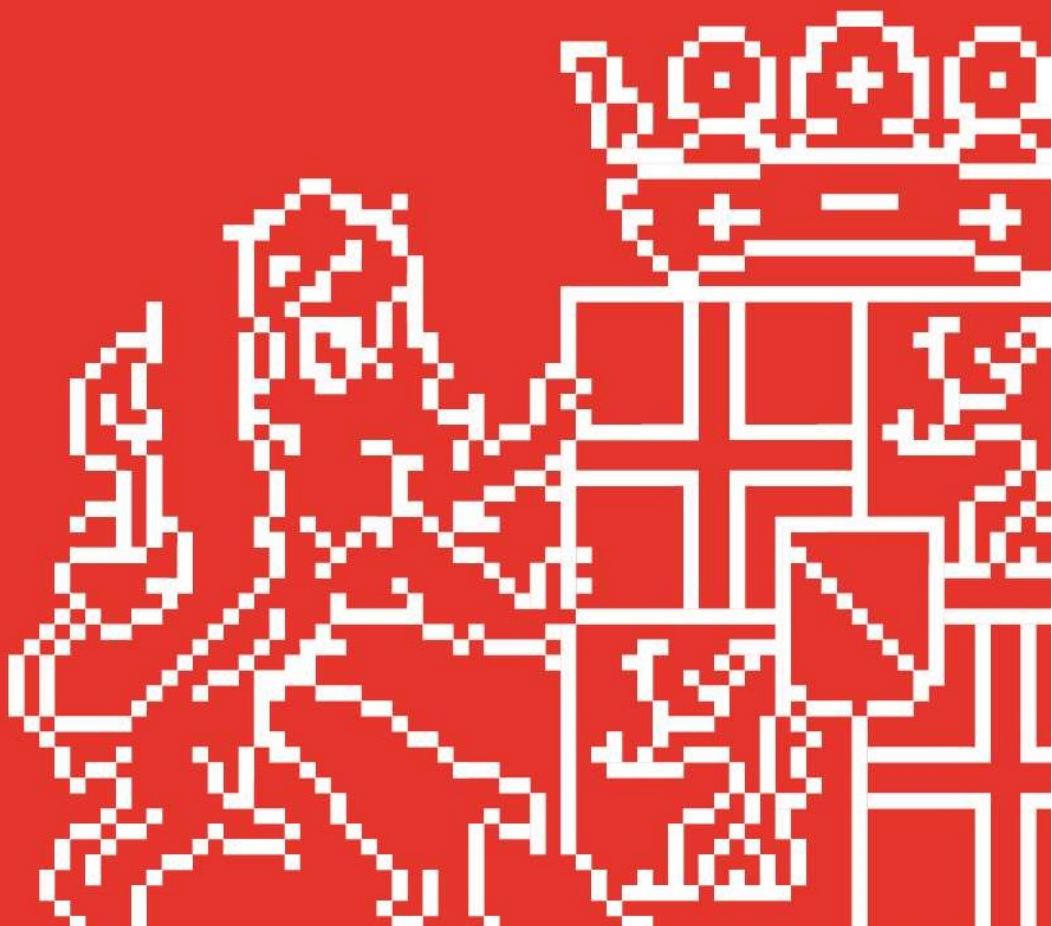
PROVINCIE  UTRECHT

Slotwijziging 2021: versie 4

Publicatiedatum 3 november 2021

Status Openbaar

Referentienummer 8237E0EF



Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	3
1.1 Plaats van de slotwijziging in de planning- en controlcyclus.....	3
1.2 Inhoud en opzet van de Slotwijziging (leeswijzer)	4
1.3 Financieel beeld Slotwijziging.....	6
2. Programmaverantwoording	15
2.1 Ruimtelijke ontwikkeling	16
2.2 Landelijk gebied.....	18
2.3 Bodem, water en milieu	22
2.4 Energietransitie.....	25
2.5 Bereikbaarheid I - Algemeen	27
2.6 Bereikbaarheid II – Openbaar Vervoer.....	29
2.7 Cultuur en erfgoed.....	30
2.8 Economie	32
2.9 Bestuur	35
2.10 Overzicht Overhead	37
2.11 Stelposten en Onvoorzien.....	39
2.12 Algemene middelen	40
3. Bijlagen.....	42
Bijlage 1 Staat van begrotingssubsidies.....	42
Bijlage 2 Samenvattend overzicht begrotingswijzigingen Slotwijziging 2021	46

1. Inleiding

Voor u ligt de Slotwijziging 2021. De Slotwijziging is het laatste product in de planning- en controlcyclus dat de mogelijkheid biedt om bijstellingen door te voeren in de Begroting 2021. In de Zomernota 2021 lag de focus op de beleidsmatige voortgang van de beleidsdoelstellingen en eventueel daaruit voortvloeiende financiële bijstellingen. In de Slotwijziging wordt geen voortgang gerapporteerd over de beleidsdoelen, maar zijn enkel bijstellingen op de begroting opgenomen. Deze bijstellingen dienen door uw Staten te worden vastgesteld en hebben tot doel de begroting te actualiseren op basis van de laatste inzichten en daarmee zoveel mogelijk aan te sluiten bij de verwachte omvang van baten en lasten zoals die straks in de jaarstukken 2021 aan u worden gepresenteerd.

In deze Slotwijziging worden op beleidsdoelniveau begrotingswijzigingen voorgesteld, verdeeld over vier categorieën die in paragraaf 1.2 nader zijn toegelicht. Het overgrote deel daarvan heeft géén effect op het begrotingssaldo (= verwacht jaarrekening resultaat) van baten en lasten. Het betreft voornamelijk kasritmebijstellingen waarbij de niet bestede middelen in het jaar 2021 worden gestort in de daarvoor ingestelde bestemmingsreserves. Uitzondering hierop betreft de verwerking van de septembercirculaire, die leidt tot een hoger positief begrotingssaldo. Daarnaast wordt in programma 3. Bodem, water en milieu rekening gehouden met lastneming van subsidies in 2021, terwijl het budget in 2022 staat begroot. Deze bijstelling van bijna € 1,8 mln. verloopt via het begrotingssaldo.

Net als in de voorgaande planning- en control producten is ook in deze Slotwijziging een samenvattend financieel beeld opgenomen. Dit treft u aan in paragraaf 1.3 waarin we aan de hand van diverse visualisaties inzicht geven in de in deze Slotwijziging opgenomen bijstellingen op de begroting. Ook maken we inzichtelijk hoe zich dit verhoudt tot de realisatiecijfers per 31 augustus 2021; de peildatum die als basis heeft gediend voor deze Slotwijziging. Daarnaast wordt een prognose gegeven van het positieve begrotingssaldo (= verwacht jaarrekeningresultaat) waar we verwachten op uit te komen eind 2021.

1.1 Plaats van de slotwijziging in de planning- en controlcyclus

Provinciale Staten leggen in de begroting zowel de financiële kaders alsook de beleidskaders voor het komend jaar vast. Via de planning- en controlcyclus controleert u of het college de beleidsdoelstellingen binnen deze kaders realiseert. Het college stuurt en beheerst het realiseren van de beleidsdoelstellingen en de budgetten via de planning- en controlcyclus. Via deze cyclus van verschillende financiële producten legt zij verantwoording af aan PS. Elke cyclus start met een kadernota of kaderbrief, de kaders en uitgangspunten voor de begroting, daarna volgt de planning. De planning wordt vastgelegd in de Begroting. Na de planning volgt de uitvoering van deze planning. In de Zomernota wordt u geïnformeerd over de voortgang van de beleidsdoelen die opgenomen zijn in de Begroting. In deze Slotwijziging worden de technische wijzigingen met u gecommuniceerd. Met de Jaarrekening sluiten we de planning- en controlcyclus af. Daarmee evalueren we de uitvoering van het beleid en leggen we verantwoording af.

Alle P&C producten zijn ook digitaal beschikbaar via de Portal van de provincie Utrecht.



1.2 Inhoud en opzet van de Slotwijziging (leeswijzer)

Classificatie begrotingswijzigingen

In deze Slotwijziging worden diverse begrotingswijzigingen aan uw Staten ter vaststelling voorgelegd. We maken daarbij gebruik van vier classificaties, die hierna worden toegelicht. Naar aanleiding van de feedback vanuit uw Staten bij de bespreking van de Voorjaarsrapportage hebben wij een scherper onderscheid gemaakt tussen echt administratief-technische begrotingswijzigingen, en begrotingswijzigingen die volgen vanuit een geactualiseerd beeld maar die geen effect hebben op het begrotingssaldo.

Classificatie (afgekort)	Classificatie (voluit) met toelichting
a. Circulaire	a. Circulaire (september) provinciefonds Begrotingswijzigingen die volgen vanuit informatie die is opgenomen in de door het Rijk verstrekte circulaire's, met name de septembercirculaire 2021.
b. Technisch	b. Voorstellen die administratief-technisch van aard zijn Begrotingswijzigingen die tot doel hebben om al begrote bedragen op de juiste wijze te presenteren in de begroting. Enkele voorbeelden: <ul style="list-style-type: none"> • Een lastenbudget van programma A verschuift naar programma B omdat daar de realisatie plaatsvindt; • Een lastenbudget binnen een programma verschuift van het ene naar het andere beleidsdoel; • De stelpost loon/prijscompensatie wordt verlaagd en verdeeld over de beleidsprogramma's.
c. Saldo neutraal	c. Voorstellen die het saldo van baten en lasten niet wijzigen Begrotingswijzigingen die tot doel hebben om de begroting qua omvang van lasten en/of baten aan te passen op basis van actuele inzichten, maar die géén effect hebben op het begrotingssaldo van het lopende boekjaar. Enkele voorbeelden: <ul style="list-style-type: none"> • Er wordt extra lastenbudget opgevoerd in programma A dat wordt gedekt vanuit een extra opbrengst vanuit het Rijk; • Het lastenbudget in programma A wordt verlaagd als gevolg van een vertraging van activiteiten. Die lasten zouden we eerder onttrekken uit een bestemmingsreserve X. Die onttrekking wordt ook verlaagd, zodat de

	middelen in de bestemmingsreserve beschikbaar blijven voor toekomstige jaren om de betreffende doelstellingen alsnog te realiseren.
d. Afwijking saldo	<p>d. Voorstellen die leiden tot wijziging van het saldo van baten en lasten en/of de saldireserve muteren</p> <p>Begrotingswijzigingen die volgen vanuit ontwikkelingen die niet eerder financieel zijn vertaald én die een effect hebben op het begrotingssaldo van het lopende boekjaar en/of de saldireserve muteren.</p>

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 wordt een samenvattend financieel beeld gegeven van de bijstellingen die zijn opgenomen in de Slotwijziging en wordt ingegaan op het verwachte jaarrekeningresultaat van 2021. Daarnaast wordt ingegaan op de realisatie tot en met 31 augustus 2021 en de verwachte ontwikkeling van de reserves.

In hoofdstuk 2 wordt per programma een toelichting gegeven op de daarin opgenomen begrotingswijzigingen die aan uw Staten ter vaststelling worden voorgelegd.

Tot slot zijn twee bijlagen opgenomen:

- Bijlage 1 bevat de geactualiseerde staat van begrotingssubsidies;
- Bijlage 2 bevat een totaaloverzicht van de voorgestelde begrotingswijzigingen in deze Slotwijziging.

Getal notatie

De bedragen in de financiële tabellen staan weergegeven in eenheden van € 1.000. Dit is gedaan om de leesbaarheid te vergroten. Een bedrag van € 25.000 staat dus als 25 vermeld in een financiële tabel. Een positief bedrag in de tabellen onder lasten, baten, storting of onttrekking betekent dat er per saldo sprake is hogere lasten en/of hogere baten. Een negatief bedrag betekent per saldo lagere lasten en/of lagere baten.

1.3 Financieel beeld Slotwijziging

1.3.1 Prognose jaarrekeningresultaat 2021

Op basis van de prognose (= bijgestelde begroting) in deze Slotwijziging verwachten we per eind 2021 uit te komen op een voordelig begrotingssaldo van € 17,681 miljoen. In de Zomernota werd nog uitgegaan van een voordelig begrotingssaldo van € 16,813 miljoen. De toename van dit positieve saldo met € 868.000 betreft het saldo van een tweetal ontwikkelingen:

- € 2,666 miljoen aan voordelige effecten vanuit de septembercirculaire: we ontvangen meer middelen uit de algemene uitkering van het provinciefonds;
- € 1,798 miljoen aan nadelige effecten vanwege de lastneming van subsidies in 2021 in het programma Bodem, water en milieu terwijl het budget begroot staat in begrotingsjaar 2022.

1.3.2 Samenvattend financieel beeld bijgestelde begroting Slotwijziging 2021 en realisatie per 31 augustus 2021

In onderstaande tabel is inzichtelijk gemaakt dat in deze Slotwijziging voor € 8,8 miljoen aan bijstellingen wordt voorgesteld qua verlaging van het lastensaldo, en voor € 11,6 miljoen aan hogere baten.

Naast de bijstellingen die betrekking hebben op de exploitatielasten en -baten, wordt ook voorgesteld om de verschillende reserves te muteren. Per saldo stellen we in deze Slotwijziging voor om € 13,6 miljoen extra in de diverse reserves te storten, en tegelijkertijd voor € 5,9 miljoen minder aan de diverse reserves te onttrekken dan eerder begroot. In paragraaf 1.3.4 hebben wij inzichtelijk gemaakt wat we per saldo per reserve verwachten te muteren in het jaar 2021.

Ook zijn de realisatiecijfers die in de periode januari t/m augustus 2021 zijn verantwoord in deze Slotwijziging opgenomen. In paragraaf 1.3.3 wordt deze realisatie afgezet tegen de bijgestelde begroting en worden diverse visualisaties getoond om hier meer inzicht in te verschaffen.

Bijstellingen op de begroting 2021										Bedragen x € 1.000		
Programma	Begroting zomernota			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m augustus 2021			
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
1. Ruimtelijke ontwikkeling	23.901	5.845	-18.056	-1.830	-	22.071	5.845	-16.226	10.280	3.374	-6.906	
2. Landelijk gebied	62.425	6.017	-56.408	-10.190	1.086	52.235	7.103	-45.132	23.306	1.293	-22.013	
3. Bodem, water, milieu	36.560	4.676	-31.884	-37	104	36.523	4.780	-31.743	18.278	278	-18.000	
4. Energietransitie	8.434	-	-8.434	57	-	8.491	-	-8.491	4.132	-	-4.132	
5. Bereikbaarheid I - Algemeen	65.781	1.765	-64.016	8.444	-	74.225	1.765	-72.460	24.128	1.581	-22.548	
6. Bereikbaarheid II - OV	192.139	70.878	-121.261	-1.409	-	190.730	70.878	-119.852	82.921	8.973	-73.948	
7. Cultuur en erfgoed	24.316	300	-24.016	-264	-	24.052	300	-23.752	10.963	52	-10.911	
8. Economie	23.406	3.726	-19.680	-1.900	-	21.506	3.726	-17.780	7.255	30	-7.225	
9. Bestuur	16.153	426	-15.727	-105	-61	16.048	365	-15.683	9.661	32	-9.629	
10. Overzicht Overhead	57.028	2.828	-54.200	563	-350	57.591	2.478	-55.113	34.678	1.018	-33.660	
Saldo Programma's	510.143	96.461	-413.682	-6.671	779	503.472	97.240	-406.232	225.601	16.630	-208.971	
Stelposten	2.092	-	-2.092	-2.092	-	-	-	-	-	-	-	
Onvoorzien	1.650	-	-1.650	-36	-	1.614	-	-1.614	-	-	-	
Algemene middelen	-585	366.059	366.644	-	10.787	-585	376.846	377.431	-858	239.076	239.934	
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Totaal begroting excl. reserves	513.300	462.520	-50.780	-8.799	11.566	504.501	474.086	-30.415	224.744	255.706	30.962	
Reserves	Storting	Onttrek.	Saldo	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.	Saldo	Storting	Onttrek.	Saldo	
Mutatie reserves	162.223	229.815	67.593	13.646	-5.851	175.869	223.964	48.096	107.358	158.200	50.841	
Begroting incl. reserves	675.523	692.335	16.813	4.847	5.715	680.370	698.050	17.681	332.102	413.906	81.804	

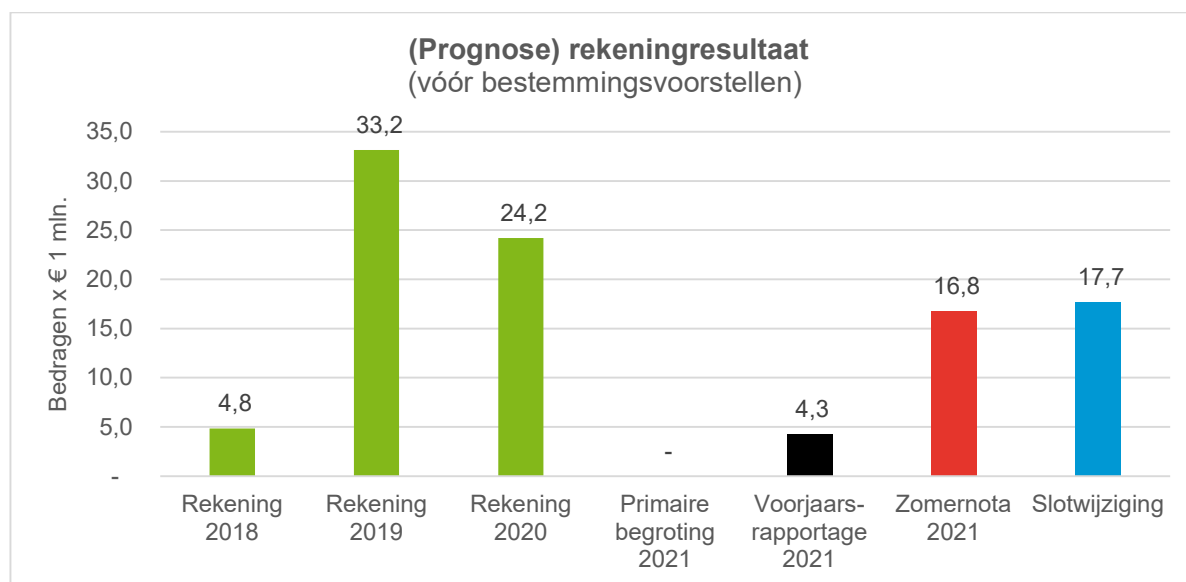
In onderstaande tabel is een specificatie opgenomen van de begrotingswijzigingen die in deze Slotwijziging aan uw Staten worden voorgesteld. De definitie van de gehanteerde classificaties is opgenomen in paragraaf 1.2.

Specificatie begrotingswijzigingen per categorie										Bedragen x € 1.000		
Programma	a. Circulaire (sept) provinciefonds		b. Voorstellen die administratief-technisch van aard zijn		c. Voorstellen die het saldo van van baten en lasten niet wijzigen		d. Voorstellen die leiden tot wijziging van het saldo van baten en lasten en/of de saldireserve muteren		Totaal (a t/m d)			
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo	
1. Ruimtelijke ontwikkeling	-	-	183	-	-2.013	-	-	-	-1.830	-	-1.830	
2. Landelijk gebied	-	-	247	-	-10.437	1.086	-	-	-10.190	1.086	-11.276	
3. Bodem, water, milieu	-	-	143	-	-1.978	104	1.798	-	-37	104	-141	
4. Energietransitie	-	-	57	-	-	-	-	-	57	-	57	
5. Bereikbaarheid I - Algemeen	8.121	-	323	-	-	-	-	-	8.444	-	8.444	
6. Bereikbaarheid II - OV	-	-	146	-	-1.555	-	-	-	-1.409	-	-1.409	
7. Cultuur en erfgoed	-	-	80	-	-344	-	-	-	-264	-	-264	
8. Economie	-	-	80	-	-140	-	-1.840	-	-1.900	-	-1.900	
9. Bestuur	-	-	-44	-	-61	-61	-	-	-105	-61	-44	
10. Overzicht overhead	-	-	913	-	-350	-350	-	-	563	-350	913	
Totaal programma's	8.121	0	2.128	0	-16.878	779	-42	0	-6.671	779	-7.450	
Stelposten	-	-	-2.128	-	-	-	-	-	-2.128	-	-2.128	
Onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Algemene middelen	-	10.787	-	-	-	-	-	-	-	10.787	-10.787	
Totaal excl. reserves	8.121	10.787	0	0	-16.878	779	-42	0	-8.799	11.566	-20.365	
	Storting	Onttrek	Storting	Onttrek	Storting	Onttrek	Storting	Onttrek	Storting	Onttrek	Saldo	
Mutatie reserves	-	-	-	-	11.306	-6.351	2.340	500	13.646	-5.851	19.497	
Totaal programma's incl reserves	8.121	10.787	0	0	-5.572	-5.572	2.298	500	4.847	5.715	-868	

1.3.3 Analyse bijgestelde begroting (stand Slotwijziging) in relatie tot de realisatie per 31 augustus

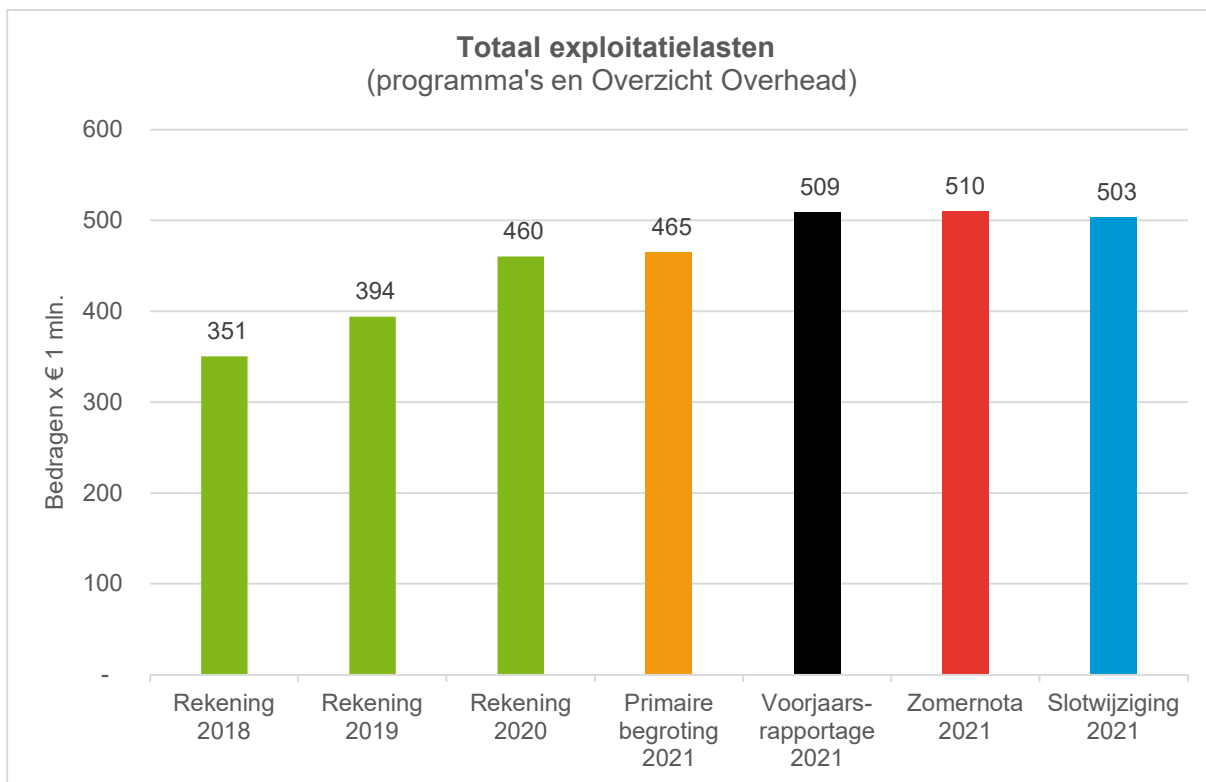
In deze paragraaf wordt met behulp van visualisaties inzicht gegeven in de financiële stand van zaken in deze Zomernota. De toelichtende tekst volgt ná de visualisatie.

Prognose rekeningresultaat (begrotingssaldo)

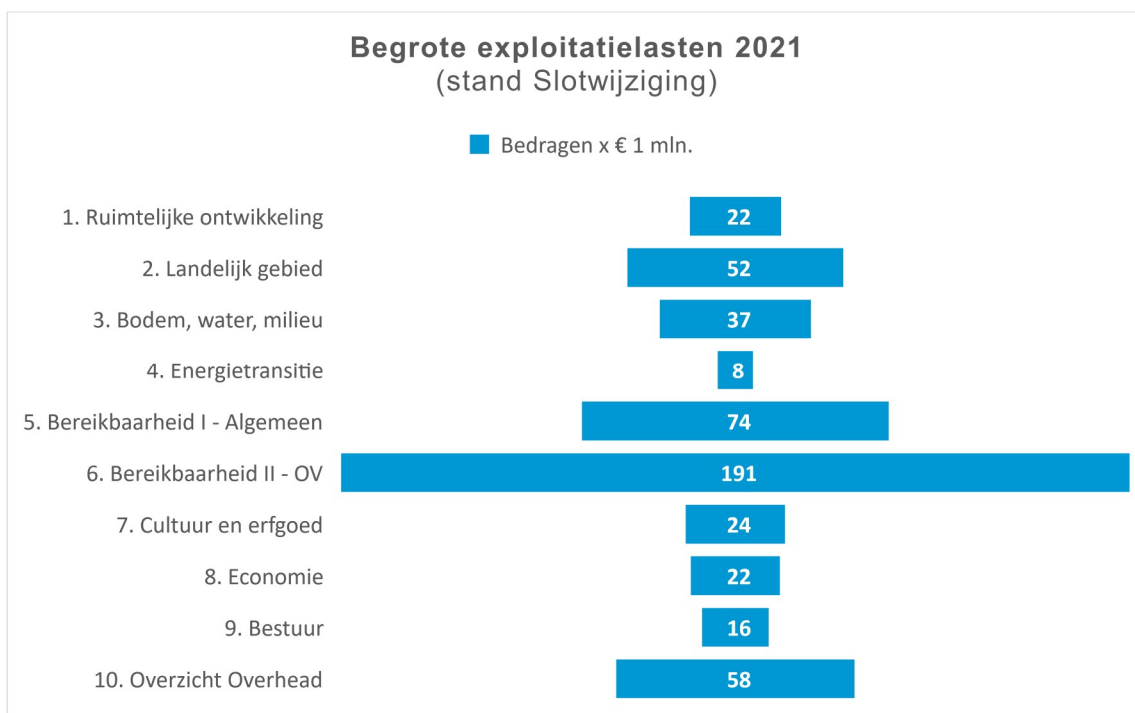


Op basis van de huidige inzichten verwachten we per eind 2021 uit te komen op een voordelig jaarrekeningresultaat (= begrotingssaldo 2021) van € 17,7 miljoen. Dit saldo zal dan, na vaststelling van de jaarstukken 2021, gestort worden in de Saldireserve. Op basis van onze ervaring is de verwachting overigens dat bij de jaarrekening zal blijken dat dit saldo nog voordeliger uitvalt dan nu is voorzien. In het statenvoorstel bij de Zomernota 2021 hebben wij dit op pagina 4 toegelicht en dit mogelijke hogere saldo van baten en lasten geraamd op € 10 tot € 20 miljoen.

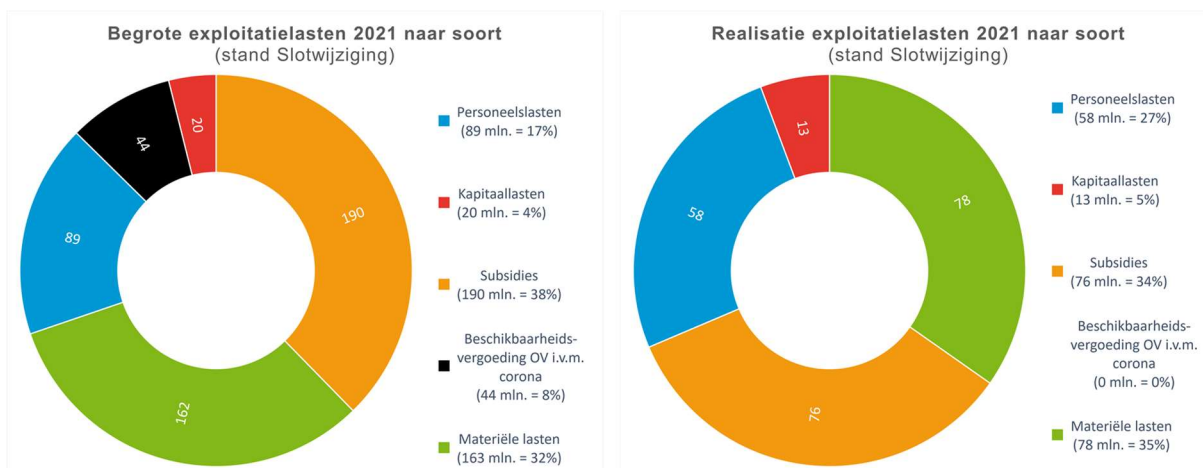
Exploitatielasten



Na vaststelling van de voorgestelde begrotingswijzigingen bedraagt het begrote lastensaldo in de programma's en het Overzicht Overhead voor 2021 € 503 miljoen. Dit betreft een lichte bijstelling ten opzichte van het begrote lastensaldo in de Zomernota. In de begroting wordt rekening gehouden met de door het Rijk gedane toezegging om de financiële tekorten in het openbaar vervoer door corona grotendeels te compenseren. Deze bijdrage is voor de provincie Utrecht ingeschat op bijna € 44 miljoen. Deze bijdrage wordt zowel aan de batenkant als aan de lastenkant opgenomen. Het door ons te ontvangen bedrag (baten) keren we namelijk uit aan de vervoerders (lasten). In de jaarrekening 2020 ging dit overigens om een bedrag van ruim € 37 miljoen.



De begrote € 503 miljoen aan exploitatielasten heeft betrekking op de negen programma's en het Overzicht Overhead. De programma's van Bereikbaarheid nemen gezamenlijk 53% van de lasten voor hun rekening, waarin de eerdergenoemde compensatievergoeding van het Rijk voor het openbaar vervoer is opgenomen.

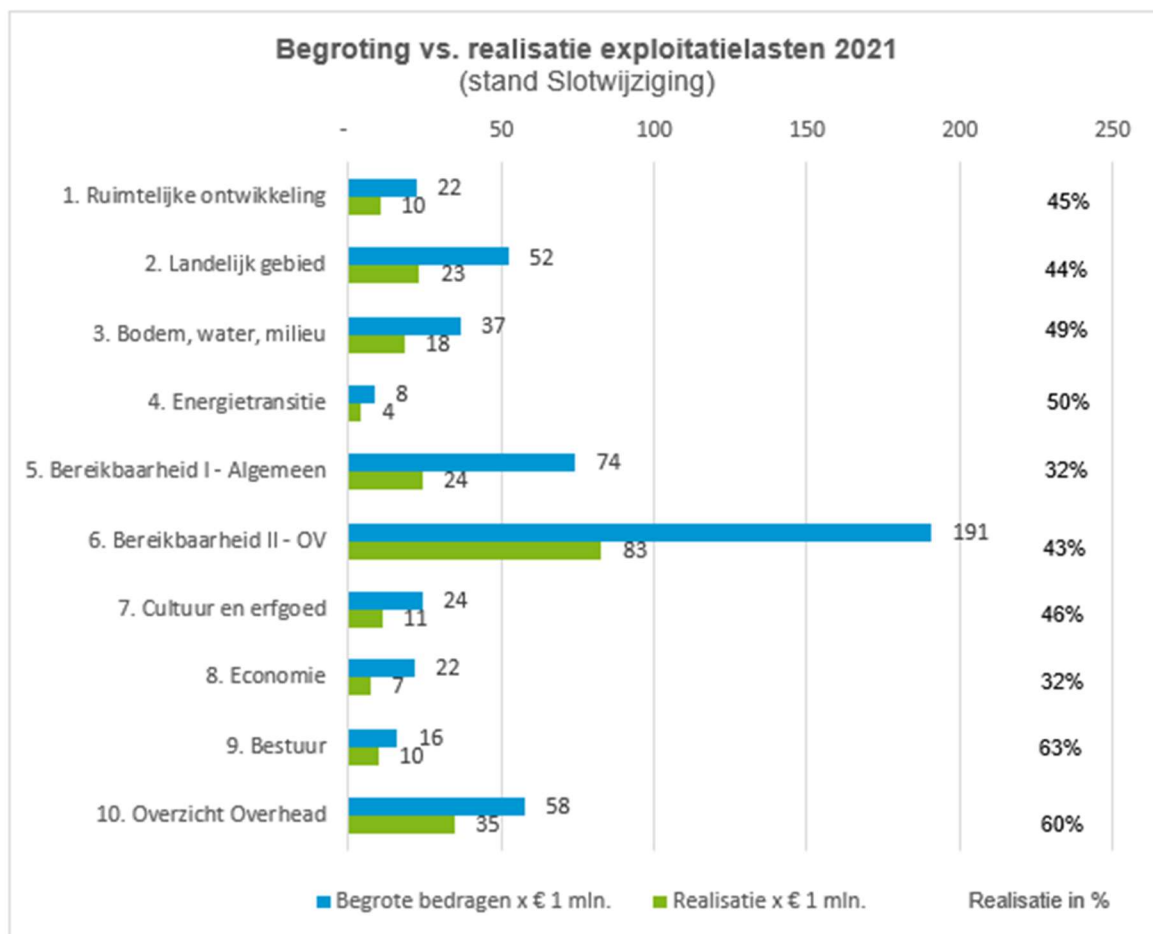


In bovenstaande visualisatie is inzichtelijk gemaakt hoe de begrote lasten van € 504 mln. zijn opgebouwd in de begroting.¹ De verdeling van de begrote lasten komt procentueel nagenoeg overeen met de gepresenteerde cijfers in de jaarstukken 2020. De gerealiseerde exploitatielasten tot en met 31 augustus bedragen € 225 miljoen. Dit is 44,6% van de begroting en het nu geprognosticeerde eindsaldo van de lasten. De kapitaalslasten en personeelslasten bevinden zich eind augustus ook ongeveer op 2/3 van het begrotingstotaal van het hele jaar. De subsidies en het materiële budget zijn na 8 maanden respectievelijk voor 40% en 48% beschikbaar of besteed. Dit wordt op de volgende pagina nader toegelicht per programma.

¹ Dit is inclusief de onderdelen Stelposten, Onvoorzien en Algemene middelen die optellen tot € 1 miljoen.

De te verstrekken subsidies vormen met € 234 miljoen (46%) de hoofdmoot van de begroting, mede doordat in deze cijfers ook de incidentele concessievergoeding van €44 miljoen aan de openbaar vervoerders is opgenomen. De post 'materiële lasten', goed voor 1/3 van de begroote lasten is met € 163 miljoen opgebouwd uit een grote variatie aan verschillende uitgaven, waaronder de kosten voor beheer en onderhoud van het wegennet en het openbaar vervoer, de vervoerskosten voor de regiotaxi, en de kosten die gepaard gaan met de aankoop van gronden voor o.a. het Natuurnetwerk Nederland.

In de realisatiecijfers à € 159 mln. is verhoudingsgewijs eenzelfde verdeling van kosten terug te zien. Daarbij zij opgemerkt dat de door ons door te storten beschikbaarheidsvergoeding voor het openbaar vervoer aan de vervoerders pas in het laatste kwartaal wordt verantwoord in de realisatie.



In deze Slotwijziging zijn bij elk programma per beleidsdoel ook de realisatiecijfers per 31 augustus 2021 getoond. In bovenstaande visualisatie is daarbij de vergelijking gemaakt met de bijgestelde begroting ná verwerking van de voorgestelde begrotingswijzigingen in deze Slotwijziging. Het gerealiseerde lastensaldo bedraagt per 31 augustus circa € 226 miljoen. Dat is 45% van het begrote lastensaldo. De compensatievergoeding van het Rijk voor het openbaar vervoer is nog niet in de realisatie verwerkt; die zal naar verwachting vanaf september in de realisatie worden verantwoord. En vervolgens door ons worden doorgestort naar de vervoerders. Indien hiermee rekening wordt gehouden, dan bedraagt de realisatie 49%. Uitgaande van een gelijkmatige lastenverdeling over alle maanden zou tweederde (67%) logischer zijn geweest. Uit bovenstaande grafiek blijkt dat bijna alle beleidsprogramma's (programma 1 tot en met 8) hierop achterliggen. Hoewel bij het programma Bereikbaarheid OV na verwerking van de extra middelen voor compensatie COVID19 het percentage dichterbij 66% komt te liggen. Materieel valt de realisatie bij het programma Bereikbaarheid I het meeste op. Nog geen derde van het begrote bedrag is na 8 maanden uitgeput. Gezien de omvang van het programma Landelijk gebied in euro's (€ 53 miljoen begroot) is ook daar het uitputtingspercentage van 'slechts' 43% na 8 maanden materieel.

Ook in de Zomernota hebben wij al aan u gemeld dat er sprake is van een lager realisatiepercentage dan we op grond van een gelijkmatige verdeling van lasten zouden verwachten. Dat de realisatiecijfers verhoudingsgewijs niet veel zijn gewijzigd ten opzichte van de Zomernota heeft vooral te maken met de nu opgenomen peildatum van de realisatie per eind augustus. In de maanden juli en augustus worden relatief gezien weinig kosten verantwoord door het zomerreces. In aanloop naar het einde van het jaar zien we jaarlijks een terugkerende trend van een toename van de verantwoording van lasten. We onderstrepen nogmaals dat we blijven werken aan het verbeteren van de realisatie- en prognosekracht van onze organisatie. Daartoe hebben het college en het Concern Managementteam (CMT) in de achterliggende weken ook intensief gesproken met de diverse teams die werkzaam zijn aan de beleidsdoelen van de programma's. We moeten deze nieuwe en verscherpte inzichten vooral meenemen naar de Kadernota 2023.

Het college en het CMT zijn ervan overtuigd dat het verscherpte financiële inzicht, de toegenomen kwaliteit van de analyses en de gevoerde gesprekken bijdragen aan de cultuurverandering die nodig is om de toekomst scherper te begroten. Tegelijkertijd beseffen we ook dat de ingezette cultuurverandering niet van vandaag op morgen is gerealiseerd. Dit heeft dan ook onze blijvende aandacht, waar we in elk P&C-product ook bij zullenilstaan.

Voortgang verwachte 2% onderbesteding op materiële budgetten (adaptief sturen)

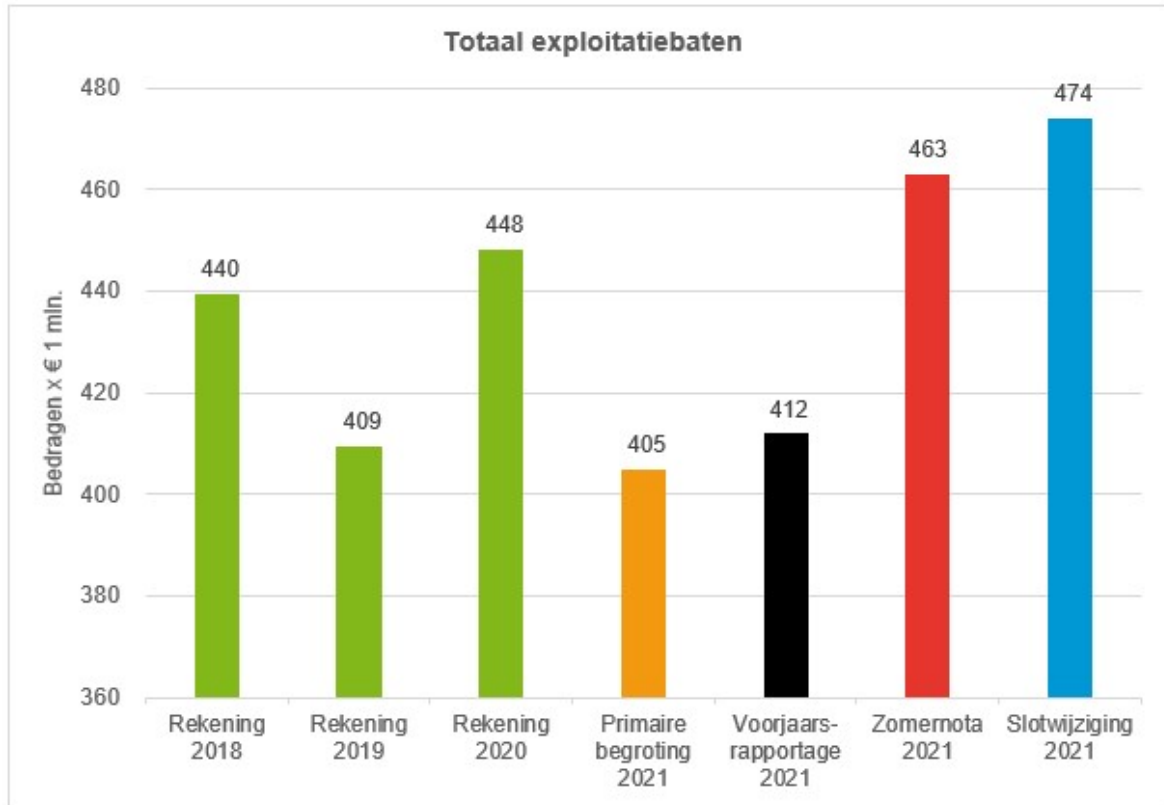
Bij de vaststelling van de Begroting 2021 heeft uw Staten ingestemd met de verwerking van diverse besparingsvoorstellen. In die begroting zijn ze onderverdeeld naar voorstellen die we classificeren als 'gericht bijsturen' en 'adaptief sturen'. De voorstellen die vallen onder 'gericht bijsturen' zijn in de begroting 2021 nader toegelicht, en telden op tot € 5,960 miljoen in het jaar 2021. Met betrekking tot 'adaptief sturen' is in de primaire begroting uitgegaan van een bedrag van € 4,957 miljoen met daarbij de volgende toelichting:

Naast gerichte bijsturingsmaatregelen is aanvullend gekozen voor adaptief begroten gedurende het begrotingsjaar. Met name de gevolgen van de coronacrisis zijn nog uiterst onzeker. In de loop van 2021 zal duidelijk worden of ergens extra inzet of ondersteuning nodig is, of dat plannen en projecten later worden gerealiseerd of niet doorgaan. Daarbij speelt mee dat veel resultaten alleen bereikt kunnen worden in samenwerking met partners. Ook onze partners hebben te maken met een onzekere situatie, waardoor zij andere prioriteiten (moeten) stellen. Het voorstel is om een 'vertragingfactor' van gemiddeld -2% op de begrote materiële uitgaven per programma als stelpost op te nemen. In de loop van het jaar zal duidelijk worden waar de vertraging optreedt en welke middelen daarmee gemoeid zijn. Daar staat tegenover dat extra geld kan worden aangevraagd indien blijkt dat de beschikbare middelen in de loop van een jaar te kort schieten op een bepaald thema. Dit betekent dat de vertragingfactor van -2% een gemiddelde is over alle materiële budgetten.

De eerder door ons gedane inschatting dat niet alle geprogrammeerde activiteiten en daarvoor beschikbaar gestelde budgetten worden gerealiseerd in 2021 is terecht geweest. Na verwerking van de voorgestelde begrotingswijzigingen, en exclusief de incidentele begrotingswijziging voor de beschikbaarheidsvergoeding openbaar vervoer en de bestemmingsvoorstellen vanuit de jaarrekening 2020, zien we dat de begrote lasten € 16 miljoen lager zijn dan waar in de primaire begroting van 2021 was uitgegaan². Dat komt overeen met 3,5%. Hierbij zij overigens opgemerkt dat niet alle lagere lasten resulteren in een voordelig effect op het begrotingssaldo. In veel gevallen geldt namelijk dat de niet-bestede middelen van 2021 beschikbaar moeten blijven voor de uitvoering van de beoogde activiteiten in 2022 of latere jaren. In die gevallen zijn de middelen in de daarvoor ingestelde bestemmingsreserves gestort of die middelen worden niet aan de reserve onttrokken in 2021 terwijl dat wel eerder zo was begroot. Indien de niet-bestede middelen in 2021 niet worden doorgeschoven naar latere jaren, dan is dit in de betreffende programma's afzonderlijk toegelicht onder het kopje "Toelichting op de voortgang 2% verwachte onderbesteding op materiële budgetten".

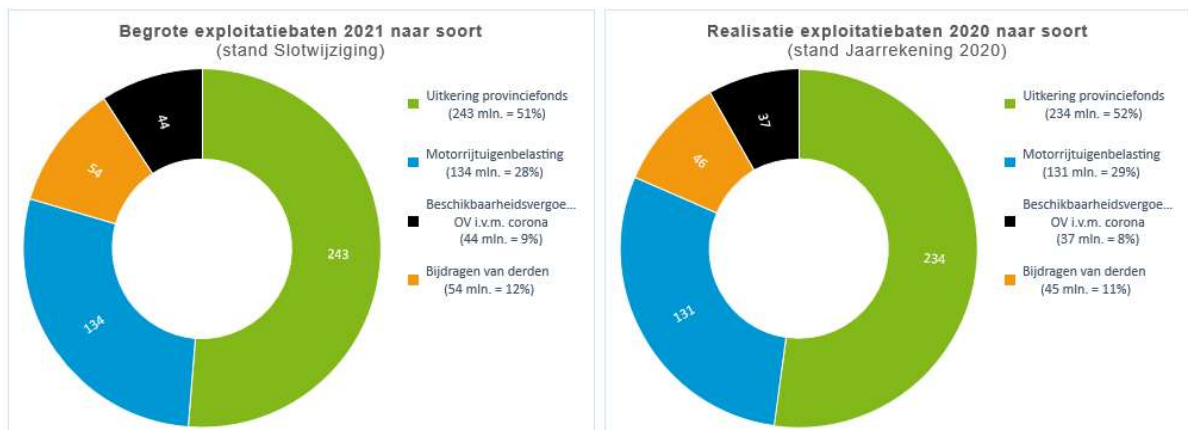
² Berekeningswijze: Bijgestelde Begroting 2021 à € 503 miljoen minus beschikbaarheidsvergoeding openbaar vervoer à € 44 miljoen minus de bestemmingsvoorstellen vanuit de jaarrekening 2020 die in de exploitatie zijn begroot à € 11 miljoen = € 449 miljoen. Dat bedrag vergelijken we met de primaire begroting 2021 à € 465 miljoen.

Exploitatiebaten



Na vaststelling van de voorgestelde begrotingswijzingen bedraagt het begrote batensaldo voor 2021 € 474 miljoen. Dit is hoger dan alle voorgaande planning- en controlproducten vanaf 2018. Een belangrijke verklaring voor de toename van het batensaldo is de door het Rijk gedane toezegging om de financiële tekorten in het openbaar vervoer door corona grotendeels te compenseren. Deze bijdrage is voor de provincie Utrecht ingeschat op bijna € 44 miljoen. Deze bijdrage wordt zowel aan de batenkant als aan de lastenkant opgenomen. Het door ons te ontvangen bedrag (baten) keren we namelijk uit aan de vervoerders (lasten). In de jaarrekening 2020 ging dit overigens om een bedrag van ruim € 37 miljoen.

De toename van de baten ten opzichte van de stand van de Zomernota wordt met name verklaard uit de hogere algemene uitkering uit het provinciefonds (ruim € 2 miljoen) en de decentralisatie uitkering no-regret (UNED) van € 8 miljoen.



In bovenstaande visualisatie is inzichtelijk gemaakt hoe de begrote baten van € 474 miljoen zijn opgebouwd in de begroting. De verdeling van de begrote baten komt procentueel nagenoeg overeen met de gepresenteerde cijfers in de jaarstukken 2020 (de rechtse visualisatie). De uitkering uit het provinciefonds blijft de grootste inkomstenbron voor de provincie, gevolgd door de opcenten die we heffen op de motorrijtuigenbelasting. Ook in 2021 houden we rekening met de te ontvangen beschikbaarheidsvergoeding voor het openbaar vervoer van het Rijk. De post 'bijdragen van derden' is opgebouwd uit diverse verwachte inkomsten, zoals de huurbaten van de OV-infrastructuur en van externe huurders van het provinciehuis. Ook diverse (specifieke) bijdragen van het Rijk en te ontvangen bijdragen van gemeenten worden hiertoe gerekend.

In de realisatiecijfers à € 256 miljoen (54%) is verhoudingsgewijs eenzelfde verdeling van baten terug te zien. Daarbij zij opgemerkt dat de door ons te ontvangen beschikbaarheidsvergoeding voor het openbaar vervoer pas in het laatste kwartaal wordt verantwoord in de realisatie.

1.3.4 Verwachte ontwikkeling van de reserves in 2021

Het werken met bestemmingsreserves is kenmerkend voor organisaties zonder winstoogmerk in het algemeen en voor overheidsorganisaties in het bijzonder. Bij deze organisaties staat immers niet het maken van winst en daarmee de groei van het eigen vermogen centraal, maar het behalen van bepaalde maatschappelijke doelen. Dit soort doelen is vaak zo groot en ingewikkeld, dat ze niet in één jaar te bereiken zijn. Denk bijvoorbeeld maar aan de ontwikkeling van een vitaal landelijk gebied of de verbetering van de bereikbaarheid van onze provincie. Hierbij is het dus nodig om geld meerjarig beschikbaar te houden. In lijn met de door uw Staten vastgestelde Nota Reserves en voorzieningen (2018) is het uitgangspunt om deze lasten (en investeringsbedragen) zo veel mogelijk via de exploitatie te laten verlopen en zo min mogelijk te werken met reserves. Alleen wanneer dat niet mogelijk is, ligt de inzet van bestemmingsreserves voor de hand. Daarbij geldt als minimale omvang een bedrag van € 1 miljoen.

Ook in het jaar 2021 is sprake van omvangrijke financiële mutaties die via de reserves worden afgewikkeld. Ná verwerking van de voorgestelde begrotingswijzigingen in deze Slotwijziging gaat het om € 224 miljoen aan onttrekkingen, waarvan € 195 miljoen betrekking heeft op het lopende jaar. Het resterende deel van € 29 miljoen betreft de verwerking van de resultaatbestemmingen uit de jaarstukken 2020. Daarnaast wordt er in de diverse reserves een bedrag gestort van € 200 miljoen, waarvan € 157 miljoen betrekking heeft op het lopende jaar. Het resterende deel van € 43 miljoen³ betreft de verwerking van de resultaatbestemmingen uit de jaarstukken 2020.

In onderstaande tabel is inzichtelijk gemaakt welke bedragen er zijn begroot om in de verschillende reserves te worden gestort en/of daaraan te onttrekken. Diverse bestemmingsreserves zijn gemarkeerd met een asterisk (*), om duidelijk te maken dat deze worden opgeheven. Verder geldt dat enkele reserves per eind 2021 naar verwachting een omvang zullen hebben die kleiner is dan het grensbedrag van € 1 miljoen. Bij de jaarstukken 2021 zullen we daarvan voorstellen om die reserves op te heffen, waarbij uiteraard oplossingsrichtingen worden voorgesteld voor financiële knelpunten die dan mogelijkerwijs ontstaan.

³ Dit is inclusief de verwerking van het jaarrekeningresultaat 2020 à € 24,218 mln. Dit verloopt conform de verslaggevingsregels niet via een begrotingswijziging in 2021, en wijkt om die reden af van het gepresenteerde saldo aan begrote stortingen in reserves in de tabel in paragraaf 1.3.2.

Prognose ontwikkeling reserves op basis van de Slotwijziging 2021	Saldo 31-12-2020	Resultaat- bestemming 2020: toevoegingen	Resultaat- bestemming 2020: onttrekkingen	Toevoegingen	Onttrekkingen	Prognose saldo 31-12-2021
a. Algemene reserves						
Saldireserve	66.673	36.984	16.463	85.994	15.500	157.687
Reserve Weerstandsvermogen	45.000	-	-	3.250	3.250	45.000
Subtotaal a.	111.673	36.984	16.463	89.244	18.750	202.687
b. Bestemmingsreserves						
Beheer en Onderhoud Openbaar vervoer	4.442	-	-	3.441	5.290	2.593
Beheer en Onderhoud (vaar)wegen	31.800	-	-	-	3.985	27.815
Cofinancieringsfonds	6.986	-	2.585	-	4.288	113
Covid-flankerend beleid	-	-	-	15.000	15.000	-
Ecoducten*	11.108	-	-	-	11.108	-0
Egalisatie Bodemsanering	9.261	-	-	-	6.034	3.227
Energietransitie	-	-	-	2.000	-	2.000
Gebiedsprocessen Stikstof	-	-	-	10.000	413	9.587
Groot onderhoud Huisvesting	22.362	-	-	-	18.200	4.162
Hart vd Heuvelrug/liegbasis Soesterberg	779	-	706	1.168	-	1.241
ICT*	5.863	-	-	-	5.864	-1
IGP/RAP	4.319	-	169	-	250	3.900
Investeringsfonds Provinciaal erfgoed	1.548	-	-	-	1.278	270
Kapitaallasten Uithoflijn	49.379	-	2.547	-	1.846	44.986
Kosten voorfinanciering**	4.215	-	4.215	-	0	-0
Lastnemings subsidies	-	-	-	8.182	-	8.182
Mobiliteitsprogramma	167.495	1.702	-	6.432	86.049	89.580
OV Concessie	7.308	3.601	-	6.160	-	17.069
Programma Landelijk gebied	48.065	-	-	14.178	7.444	54.799
Projecten	14.543	442	353	1.553	2.836	13.349
PUEV**	59	-	59	-	-	0
Realisatiestrategie Natuurvisie	16.619	-	-	-	4.605	12.014
Verder***	0	-	-	-	-	0
Wonen-Binnenstedelijke ontwikkeling	5.128	-	2.132	-	1.495	1.501
Subtotaal b.	411.277	5.745	12.766	68.114	175.985	296.385
Totaal (a + b)	522.949	42.729	29.229	157.358	194.735	499.072

* Deze reserves zijn bij vaststelling van de Begroting 2021 opgeheven, wat wordt verwerkt in 2021.

** Deze reserves zijn bij vaststelling van de Jaarstukken 2020 opgeheven, wat wordt verwerkt in 2021.

*** In de Zomernota is voorgesteld om deze reserve(s) op te heffen.

2. Programmaverantwoording

In de hierna volgende pagina's wordt per programma de volgende informatie opgenomen:

- Eerst tonen we een samenvattend financieel overzicht van het programma;
- Vervolgens worden de voorgestelde begrotingswijzigingen afzonderlijk toegelicht;
- Tot slot wordt een toelichting gegeven op de mate waarin de eerder in de primaire begroting opgenomen onderbesteding van 2% op de materiële budgetten is ingevuld.

Na de beleidsinhoudelijke programma's volgen het Overzicht Overhead en de onderdelen Stelposten en Algemene middelen.

Eén begrotingswijziging heeft effect op alle beleidsdoelen. Dat betreft de voorgestelde looncompensatie naar aanleiding van de cao-afspraken die in 2021 zijn gemaakt met sociale partners. Via de urenverdeling leidt dit tot een hogere toerekening aan alle programma's en beleidsdoelen. Deze bijstelling wordt gedekt vanuit de stelpost loon/prijscompensatie en is om die reden alleen toegelicht in paragraaf 2.11 Stelposten en Onvoorzien.

2.1 Ruimtelijke ontwikkeling

Financieel overzicht

Programmaverantwoording	Begroting Zomernota		Bijstellingen		Bijgestelde begroting		Realisatie t/m augustus 2021	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
1.1 De ruimte voor maatschappelijke ontwikkelingen is in goede balans met de Utrechtse kwaliteiten	7.864	-	-389	-	7.475	-	4.532	48
1.2 De gebiedsontwikkeling is integraal en gericht op efficiënte en kwalitatief hoogwaardig	3.378	2.340	29	-	3.407	2.340	2.174	2.873
1.3 Er is passende woonruimte die aansluit bij de woningbehoefte in de provincie Utrecht	12.659	3.505	-1.470	-	11.189	3.505	3.574	453
Saldo van het programma	23.901	5.845	-1.830	-	22.071	5.845	10.280	3.374
	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.
Mutaties in de reserves	1.168	9.076	53	-1.960	1.221	7.116	-	5.371

	Begroting Zomernota	Bijstellingen	Bijgestelde begroting	Realisatie t/m augustus 2021
Beslag op de algemene middelen	-10.148	-183	-10.331	-1.535

Bijstellingen per reserve	Storting	Onttrekking
Reserve project invoering Omgevingswet	53	-460
Reserve Wonen-Binnenstedelijke Ontwikkeling	-	-1.500
Totaal mutaties in reserves	53	-1.960

Overzicht aan bijstellingen	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Type bijstelling
1.1 De ruimte voor maatschappelijke ontwikkelingen is in goede balans met de Utrechtse kwaliteiten					
Vertraging omgevingswet	-513	-	53	-460	c. Saldo neutraal
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	124	-	-	-	b. Technisch
1.2 De gebiedsontwikkeling is integraal en gericht op efficiënte en kwalitatief hoogwaardig ruimtegebruik					
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	29	-	-	-	b. Technisch
1.3 Er is passende woonruimte die aansluit bij de woningbehoefte in de provincie Utrecht					
Versnelling woningbouw	-1.500	-	-	-1.500	c. Saldo neutraal
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	30	-	-	-	b. Technisch
Totaal aan bijstellingen in dit programma	-1.830	-	53	-1.960	

Toelichting op de bijstellingen

1.1 De ruimte voor maatschappelijke ontwikkelingen is in goede balans met de Utrechtse kwaliteiten

Vertraging omgevingswet	Lasten -/ 513.000 Reserve + 513.000
--------------------------------	--

De Omgevingswet zou in januari 2022 in werking zou treden. Helaas heeft de invoering van de omgevingswet vertraging opgelopen. Door dit uitstel schuiven een aantal posten door naar volgend jaar. Daarnaast blijft de inzet van het (afgeslankte) programmteam noodzakelijk. Voorgesteld wordt om een bedrag van €53.000 te storten in de projectreserve Invoering Omgevingswet en de eerder geraamde onttrekking te verlagen met €460.000.

1.3 Er is passende woonruimte die aansluit bij de woningbehoefte in de provincie Utrecht

Versnelling woningbouw	Lasten -/ 1.500.000 Reserve + 1.500.000
-------------------------------	--

De onderbesteding op het programma Versnellen Woningbouw voor de jaarschijf 2021 bedraagt naar verwachting € 1,5 mln. Hiervan is € 0,1 mln. een recente overheveling van IGP naar Versnelling Woningbouw en een overschot van €1,4 mln.

De tijdens de Zomernota nog verwachte subsidieaanvragen door gemeenten blijken niet alle op de jaarschijf 2021 te drukken. Het betreft meerdere projecten die door hun aard meerjarig en moeilijk te plannen zijn, onder andere

doordat de provincie niet zelf aan het stuur zit. Een voorbeeld hiervan is het referendum Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU) in Utrecht, waarmee een aantal woningbouwprojecten stil zijn gevallen en de subsidieaanvraag niet meer tijdig ingediend kon worden. Na de Zomernota heeft het programma versnelling woningbouw actief de gemeenten benaderd over de voortgang. Dat heeft geleid tot de nieuwe prognose.

De oorzaken liggen in vertraging in projecten zelf en in de subsidieaanvragen door gemeenten (tekort gemeentelijke ambtelijke capaciteit). Deze waren niet zoals gepland voor 1 oktober ingediend. Daarnaast worden omvangrijke subsidiebedragen (boven de € 1,4 mln.) over meerdere jaren jaarschijven verspreid conform het kasritme dat de gemeente aangeeft. Bijvoorbeeld het Project Langs Eem en Spoor, Verplaatsing ROVA, waarvan de subsidie is beschikt in 2020, en de uitgaven worden gerealiseerd in 2022 en 2023.

Hierdoor wordt € 1,5 mln. doorgeschoven voor de versnellingsprojecten die nog op het programma staan in 2022. Er wordt dit jaar daarom € 1,5 mln. minder onttrokken aan de reserve Wonen-Binnenstedelijke Ontwikkeling.

Na verwerking van de Slotwijziging resulteert een begrotingstotaal van ruim € 22 miljoen voor dit programma, waarvan eind augustus € 10,3 miljoen is gerealiseerd. Dit is 47% van de begroting. Toch schatten we momenteel in dat we in de laatste vier maanden van het jaar nog € 11,8 miljoen kunnen realiseren. Het betreft hier voor het grootste gedeelte de uitkering van subsidies voor de versnelling Woningbouw en gebiedsontwikkelingen en de bijdrage aan de samenwerkingsovereenkomst Langs Eem en Spoor en de te maken kosten voor het ontwikkelbeeld Amersfoort.

Toelichting op de voortgang 2% verwachte onderbesteding op materiële budgetten

In dit programma is op basis van de primaire begroting rekening gehouden met een verwachte onderbesteding op materiële budgetten in 2021 van € 237.000. Op basis van de inzichten bij deze Slotwijziging geldt dat er géén specifieke posten bij ons bekend zijn die leiden tot een onderbesteding met een voordelig effect op het begrotingssaldo. Onze ervaring leert echter dat in dit programma bij de jaarrekening zal blijken dat diverse budgetten toch niet volledig zijn uitgenut. Dergelijke onderbestedingen resulteren in een voordelig effect dat ingezet zal worden om de reeds in de begroting opgenomen onderbesteding financieel te dekken.

2.2 Landelijk gebied

Financieel overzicht

Programmaverantwoording	Begroting Zomernota		Bijstellingen		Bijgestelde begroting		Realisatie t/m augustus 2021	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
2.1 Het natuurnetwerk (NNN) is robuust (ontwikkeld)	18.135	5.074	-4.931	-	13.204	5.074	7.274	-3
2.2 De kwaliteit van de natuur is goed/divers en veerkrachtig	33.772	943	-3.358	800	30.414	1.743	11.972	1.158
2.3 De verbinding tussen natuur, mensen en maatschappij is sterk	3.297	-	13	-	3.310	-	2.601	-
2.4 Duurzaamheid is een substantieel onderdeel van de Utrechtse landbouw	6.759	-	-1.916	286	4.843	286	1.244	21
2.5 De leefbaarheid van het landelijk gebied is door lokale initiatieven versterkt	462	-	2	-	464	-	215	117
Saldo van het programma	62.425	6.017	-10.190	1.086	52.235	7.103	23.306	1.293
	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.
Mutaties in de reserves	15.685	13.818	6.953	-4.570	22.638	9.248	10.000	6.000

	Begroting Zomernota	Bijstellingen	Bijgestelde begroting	Realisatie t/m augustus 2021
Beslag op de algemene middelen	-58.275	-247	-58.522	-26.013

Bijstellingen per reserve	Storting	Onttrekking
Reserve Landelijk gebied	6.953	-1.770
Reserve Gebiedsprocessen Stikstof	-	-1.300
Reserve Realisatiestrategie en Natuurvisie	-	-1.500
Totaal mutaties in reserves	6.953	-4.570

Overzicht aan bijstellingen	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Type bijstelling
2.1 Het natuurnetwerk (NNN) is robuust (ontwikkeld)					
Ontwikkeling natuurnetwerk Nederland	-2.000	-	2.000	-	c. Saldo neutraal
AVP Groene contour	-3.035	-	3.035	-	c. Saldo neutraal
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	104	-	-	-	b. Technisch
2.2 De kwaliteit van de natuur is goed/divers en veerkrachtig					
AVP Natura 2000/PAS	-1.085	-	1.085	-	c. Saldo neutraal
AVP Kwaliteit natuur	-372	-	372	-	c. Saldo neutraal
Regeling SPUK Programma Natuur	800	800	-	-	c. Saldo neutraal
Opkoopregeling Stikstof	-1.300	-	-	-1.300	c. Saldo neutraal
Subsidies biodiversiteit en spoor 1 Stikstofbeleid	-2.350	-	-	-2.350	c. Saldo neutraal
Faunaschade	1.400	-	-	1.400	c. Saldo neutraal
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	99	-	-	-	b. Technisch
Natuurbeheer	-550	-	-	-550	c. Saldo neutraal
2.3 De verbinding tussen natuur, mensen en maatschappij is sterk					
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	13	-	-	-	b. Technisch
2.4 Duurzaamheid is een substantieel onderdeel van de Utrechtse landbouw					
AVP Duurzame landbouw	-1.770	286	286	-1.770	c. Saldo neutraal
AVP Plattelandscoaches	-175	-	175	-	c. Saldo neutraal
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	29	-	-	-	b. Technisch
2.5 De leefbaarheid van het landelijk gebied is door lokale initiatieven versterkt					
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	2	-	-	-	b. Technisch
Totaal aan bijstellingen in dit programma	-10.190	1.086	6.953	-4.570	

Toelichting op de bijstellingen

2.1 Het natuurnetwerk (NNN) is robuust (ontwikkeld)

Ontwikkeling Natuurnetwerk Nederland	Lasten -/- 2.000.000 Reserve + 2.000.000
---	---

De lasten voor ontwikkeling Natuurnetwerk Nederland worden bijgesteld naar € 9 mln., een verlaging van € 2 mln. Reden is achterblijvende realisatie door met name minder grondaankopen en later starten van inrichtingswerkzaamheden als gevolg van vertraging in het verkrijgen van vergunningen. Bij een aantal eigenaren hadden wij de verwachting dat we alsnog gronden van functie konden veranderen. Dit lijkt inmiddels niet meer haalbaar in 2021. Voorgesteld wordt om het bedrag te storten in de reserve landelijk gebied.

AVP Groene Contour	Lasten -/- 3.035.000 Reserve + 3.035.000
---------------------------	---

De lasten voor ontwikkeling Groene Contour worden bijgesteld met € 3,110 mln. naar € 75.000, een verlaging van € 3,035 mln. In de zomer 2021 zijn de eerste twee varianten, uit het afgelopen voorjaar vastgestelde instrumentenkader Uitvoering Groene Contour, opengesteld. De overige varianten dienen nog juridisch getoetst te worden op aspecten van staatssteun- en subsidie technische aard. We zijn vanaf de zomer als provincie actief aan de slag gegaan met realisatie van de Groene Contour in de uiterwaarden. Voor de uitputting van middelen voor de nu opengestelde varianten zijn we afhankelijk van vrijwillige medewerking van eigenaren. Een adviesbureau gaat in opdracht van de PU in het najaar gericht aan de slag met het benaderen van eigenaren in de groene contour. Daarnaast vindt geregeld overleg plaats met onze partners in het landelijk gebied. Er zijn nog geen aanvragen ontvangen, wel zijn er partijen die belangstelling tonen.

Vooralsnog gaan we ervan uit dat er geen SKNL-aanvraag in 2021 wordt beschikt. Indien er toch subsidie wordt toegekend volgt er bij de jaarrekening een dekking voorstel met dekking uit de reserve landelijk gebied. Het voorstel is om van de bijstelling van de Groene contour van € 3,035 mln. te storten in de reserve landelijk gebied.

2.2 De kwaliteit van de natuur is goed/divers en veerkrachtig

AVP Natura2000/PAS	Lasten -/- 1.085.000 Reserve + 1.085.000
---------------------------	---

De lasten voor Natura 2000/PAS worden bijgesteld naar € 2,81 mln., een verlaging van € 1.085 mln. Reden voor de bijstelling is o.a. dat van de begrootte lasten voor de sanering van de vuilstort Ketelweg in N2000-gebied Binnenveld voor een deel verschuiven naar 2022 omdat benodigd materiaal niet op korte termijn leverbaar is en de lasten voor een kwelputonderzoek in 2021 lager uitvallen. Het onderzoek is tijdelijk stopgezet, omdat de chemische kant van het onderzoek lastig te onderbouwen is. Daarnaast schuift een deel van de werkzaamheden bij N2000-gebied Kolland en Overlangbroek door naar 2022, m.n. vanwege intensievere afstemming met de omgeving. Daarnaast is een grondaankoop in N2000-gebied uiterwaarden Lek vertraagd. Voorgesteld wordt om het bedrag te storten in de reserve landelijk gebied.

AVP Kwaliteit natuur	Lasten -/- 372.000 Reserve + 372.000
-----------------------------	---

Het budget voor het project Natuurlijke Uiterwaarden en voor kleine landschapselementen wordt bijgesteld van € 482.000 naar € 110.000, een verlaging van € 372.000. Het betreffen kasritmewijzigingen vanwege het niet openstellen van subsidies voor kleine landschapselementen in 2021. In overleg met de agrarische collectieven zijn geen nieuwe subsidiemogelijkheden opengesteld. De eerdere subsidieverleningen zijn nog niet volledig benut, omdat er als gevolg van Corona minder veldbezoeken mogelijk waren. Deze subsidies zullen in de periode 2022-2024 alsnog aangevraagd worden Ook voor het project natuurlijke uiterwaarden worden er in 2021 minder kosten gemaakt. Voorgesteld wordt om het bedrag te storten in de reserve landelijk gebied.

Regeling SPUK Programma Natuur	Lasten + 800.000 Baten + 800.000
---------------------------------------	---

Bij de SPUK Programma Natuur gaat het om een specifieke uitkering en niet om algemene middelen. Het BBV schrijft voor deze uitkeringen apart inzichtelijk gemaakt moeten worden op de balans. In de exploitatie wordt het bestedingsplan van de specifieke uitkering begroot. Bij de Zomernota 2021 zijn de apparaatslasten begroot en de bijbehorende baten (lees: het deel van de specifieke uitkering ter dekking van deze lasten). Bij de Slotwijziging is gebleken dat de apparaatslasten niet gerealiseerd zullen worden maar er wél een tweetal subsidieaanvragen (€ 1,3 miljoen) gedekt zullen worden vanuit de specifieke uitkering. Het gevolg hiervan is dat de begrote lasten per saldo stijgen met € 800.000 en daarmee ook de baten.

Opkoopregeling Stikstof	Lasten -/- 1.300.000 Reserve + 1.300.000
--------------------------------	---

Het programma Stikstof verwacht dit jaar geen verwerving te doen in het kader van de opkoopregeling. Dit betekent dat de verwachte onttrekking vanuit de reserve Gebiedsprocessen Stikstof € 1,3 miljoen lager zal zijn dan in de Zomernota is gemeld.

Subsidies biodiversiteit en spoor 1 Stikstofbeleid	Lasten -/- 2.350.000 Reserve + 2.350.000
---	---

Door verminderde subsidieaanvragen zijn de lasten lager dan verwacht. Dit komt doordat potentiële aanvragers de aanvraag als complex ervaren en capaciteitstekorten ondervinden. Daarnaast is het budget dat bedoeld is voor spoor 1 van het stikstofbeleid overgeheveld naar Biodiversiteit voor maatregelen rondom stikstof-gevoelige gebieden. Dit budget zal dit jaar niet worden uitgegeven. Het voorstel is daarom om de onttrekking uit de reserve Realisatiestrategie en Natuurvisie met € 2.350.000 te verlagen.

Faunaschade	Lasten + 1.400.000 Reserve -/- 1.400.000
--------------------	---

De verwachting is dat de post open-eind-regeling faunaschade ook in 2021 wordt overschreden. De afrekening over 2020 liet al een overschrijding zien van € 849.000. Uitvoeringsorganisatie BIJ12 voorziet dat in 2021 de uitgekeerde faunaschade verder doorstijgt. BIJ12 raamt die overschrijding op € 1,439 mln. Deze verdere groei wordt vooral veroorzaakt door de stijging van de droge stofprijzen van het gewas en door een toename in het aantal aanvragen voor een tegemoetkoming in de schade. In bijna alle provincies stijgt in 2021 de faunaschade. De genoemde raming betreft de vergoedingen die grondgebruikers ontvangen op grond van het provinciale faunaschadebeleid, te weten de tegemoetkomingen faunaschade, ganzenregeling en dassenovereenkomsten. Het voorstel is om € 1,4 mln. te onttrekken uit de reserve Realisatiestrategie en Natuurvisie.

Natuurbeheer	Lasten -/- 550.000 Reserve + 550.000
---------------------	---

Er is € 550.000 euro minder aan verwachte lasten dit jaar. Dit leidt tot een verlaging van de onttrekking uit de reserve Realisatiestrategie en Natuurvisie voor 2021.

2.4 Duurzaamheid is een substantieel onderdeel van de Utrechtse landbouw

AVP Duurzame landbouw	Lasten -/- 1.770.000 Baten + 286.000 Reserve + 2.056.000
------------------------------	---

Het budget wordt bijgesteld van € 4,77 mln. naar € 3,0 mln., een verlaging van € 1,77 mln. Reden is dat de uitvoeringskosten POP3 lager uitvallen. De inzet van RVO kost minder dan de eerdere inschatting van RVO. Daarnaast schuiven enkele subsidie-openstellingen door naar 2022. Ook valt er een deel van een transitorische verplichtingen vrij. De onttrekking uit de reserve landelijk gebied zal worden verlaagd.

Er wordt € 0,286 mln. aan extra baten verwacht. Het betreft baten onder andere voor technische bijstand RVO en daarnaast nog verwachte baten voor 3 POP-subsidies. Voorgesteld wordt om deze baten te storten in de reserve landelijk gebied.

AVP Plattelandscoaches	Lasten -/ 175.000 Reserve + 175.000
-------------------------------	--

Het budget voor plattelandscoaches is bij de Zomernota 2021 verlaagd tot € 988.000 en wordt nu verder verlaagd tot € 638.000, een verlaging van € 350.000. De helft daarvan landt bij Programma 2 landelijk gebied en de andere helft bij programma 3 Bodem, water en milieu. Deze verlaging houdt verband met de inschatting dat er minder coachtrajecten gerealiseerd worden dan gepland en een deel van de trajecten ook korter duurt dan waarmee rekening is gehouden in de begroting 2021.

Voorgesteld wordt om dit bedrag te storten in de reserve landelijk gebied.

Eerste helft 2022 wordt gekeken welk bedrag er eventueel kan vrijvallen naar de algemene middelen. In de reguliere P&C cyclus zal hiervoor een voorstel worden gedaan. Aangezien er nog een evaluatie plaatsvindt en er wordt ingezet op bredere promotie is het te voorbarig is om de middelen nu al te laten vrijvallen.

De bovenstaande elf begrotingswijzigingen tellen netto op tot een lastenverlaging van € 10,2 miljoen op een begrotingstotaal van € 62,4 miljoen voor de Slotwijziging en na de Zomernota. Dit is één zesde deel van het budget. Bij de Zomernota waren de vertragingen in uitvoering nog niet met deze omvang in beeld. Dit komt omdat:

- Er voor de zomer nog werd ingeschat dat een aantal grondaankopen zouden doorgaan die alsnog niet in 2021 gerealiseerd zullen worden.
- Het verkrijgen van vergunningen die benodigd zijn voor start van inrichting van natuurgebieden nog verder is vertraagd.
- Een bedrijfsopkoop in het kader van de stikstofregeling geen doorgang heeft gevonden.
- Er in tegenstelling tot de eerdere verwachtingen er nog geen subsidieaanvragen zijn ingediend voor realisatie van de groene contour.

Na verwerking van de Slotwijziging resulteert een begrotingstotaal van ruim € 52 miljoen voor dit programma, waarvan eind augustus € 23,3 miljoen is gerealiseerd. Dit is 45% van de begroting. Toch schatten we momenteel in dat we in de laatste vier maanden van het jaar nog € 29 miljoen kunnen realiseren. Dit betreft onder andere subsidies voor Natuurbeheer en POP3 die nog financieel worden vastgelegd, aankoop van grond voor uitbreiding van de NNN, inrichtingskosten voor aanleg van de NNN en kosten voor saneringsmaatregelen in N2000 gebied Binnenveld.

Toelichting op de voortgang 2% verwachte onderbesteding op materiële budgetten

In dit programma is op basis van de primaire begroting rekening gehouden met een verwachte onderbesteding op materiële budgetten in 2021 van € 1,048 miljoen. Op basis van de inzichten bij deze Slotwijziging geldt dat er géén specifieke posten bij ons bekend zijn die leiden tot een onderbesteding met een voordelig effect op het begrotingssaldo. Onze ervaring leert echter dat in dit programma bij de jaarrekening zal blijken dat diverse budgetten toch niet volledig zijn uitgenut. Dergelijke onderbestedingen resulteren in een voordelig effect dat ingezet zal worden om de reeds in de begroting opgenomen onderbesteding financieel te dekken.

2.3 Bodem, water en milieu

Financieel overzicht

Programmaverantwoording	Begroting Zomernota		Bijstellingen		Bijgestelde begroting		Realisatie t/m augustus 2021	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
3.1 De waterveiligheid en klimaatadaptatie is gewaarborgd	2.153	150	227	-	2.380	150	1.124	3
3.2 De zoetwatervoorziening en het oppervlaktewater zijn van goede kwaliteit	929	-	410	104	1.339	104	566	-
3.3 Het bodem- en grondwatersysteem is schoon en robuust	9.330	1.394	-175	-	9.155	1.394	2.647	158
3.4 De leefomgeving is gezond en veilig	15.917	132	1.689	-	17.606	132	10.085	118
3.5 De bodemdaling en broeikasgasuitstoot in het veenweidegebied is verminderd	8.231	3.000	-2.188	-	6.043	3.000	3.857	-
Saldo van het programma	36.560	4.676	-37	104	36.523	4.780	18.278	278
	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.
Mutaties in de reserves	2.127	8.934	2.428	346	4.555	9.280	-	59

	Begroting Zomernota	Bijstellingen	Bijgestelde begroting	Realisatie t/m augustus 2021
Beslag op de algemene middelen	-25.077	-1.941	-27.018	-17.941

Bijstellingen per reserve	Storting	Onttrekking
Reserve Project Regiodeal Bodemdaling Groene Hart	700	-
Reserve Programma Landelijk gebied	228	-51
Reserve Project Verbeteren Waterkwaliteit	-	397
Reserve Lastneming Subsidies	1.500	-
Totaal mutaties in reserves	2.428	346

Overzicht aan bijstellingen	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Type bijstelling
3.1 De waterveiligheid en klimaatadaptatie is gewaarborgd					
2% vertragingsfactor	200	-	-	-	b. Technisch
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	27	-	-	-	b. Technisch
3.2 De zoetwatervoorziening en het oppervlaktewater zijn van goede kwaliteit					
Subsidieaanvragen waterschappen	397	-	-	397	c. Saldo neutraal
AVP Waterkwaliteit	-	104	104	-	c. Saldo neutraal
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	13	-	-	-	b. Technisch
3.3 Het bodem- en grondwatersysteem is schoon en robuust					
Bodemsanering	-200	-	-	-	b. Technisch
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	25	-	-	-	b. Technisch
3.4 De leefomgeving is gezond en veilig					
AVP Plattelandscoaches	-175	-	124	-51	c. Saldo neutraal
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	66	-	-	-	b. Technisch
Subsidies ondergrondse hoogspanningskabels	1.798	-	-	-	d. Afwijking saldo
3.5 De bodemdaling en broeikasgasuitstoot in het veenweidegebied is verminderd					
Subsidiering Veenweide Infiltratiesysteem (Bodemdaling)	-1.500	-	1.500	-	c. Saldo neutraal
Bodemdaling Veenweidegebied	-700	-	700	-	c. Saldo neutraal
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	12	-	-	-	b. Technisch
Totaal aan bijstellingen in dit programma	-37	104	2.428	346	

Toelichting op de bijstellingen

3.1 De waterveiligheid en klimaatadaptatie is gewaarborgd

2% vertragingsfactor	Lasten + 200.000
-----------------------------	-------------------------

Zie de gegeven toelichting onderaan dit programma.

3.2 De zoetwatervoorziening en het oppervlaktewater zijn van goede kwaliteit

Subsidieaanvragen waterschappen	Lasten + 397.000 Reserve -/- 397.000
--	---

Er worden subsidieaanvragen verwacht vanuit de waterschappen Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden; Amstel, Gooi en Vecht en Rivierenland. De dekking is opgenomen in een reserve. Het voorstel is om een onttrekking te verhogen ter dekking van deze subsidieaanvragen.

AVP Waterkwaliteit	Baten + 104.000 Reserve + 104.000
---------------------------	--

Er wordt een baat begroot van €104.433 als gevolg van een lager subsidievaststelling van een subsidie voor project "beken Gelderse Vallei aan Waterschap Vallei en Veluwe". Dit bedrag moet door de subsidieaanvrager worden terugbetaald in 2021. Het voorstel is om de onttrekking uit de reserve landelijk gebied, voor dekking lasten van AVP binnen programma 3, te verlagen.

3.3 Het bodem- en grondwatersysteem is schoon en robuust

Bodemsanering	Lasten -/- 200.000
----------------------	---------------------------

Binnen het programma Bodemsanering wordt een onderbesteding verwacht van € 200.000 en daarmee zal voor een deel invulling gegeven worden aan de 2% verdragingsfactor.

3.4 De leefomgeving is gezond en veilig

AVP Plattelandscoaches	Lasten -/- 175.000 Reserve + 175.000
-------------------------------	---

Het budget voor plattelandscoaches is bij de Zomernota 2021 verlaagd tot € 988.000 en wordt nu verder verlaagd tot € 638.000, een verlaging van € 350.000. De helft daarvan landt bij Programma 2 landelijk gebied en de andere helft bij programma 3 Bodem, water en milieu. Deze verlaging houdt verband met de inschatting dat er minder coachtrajecten gerealiseerd zullen worden dan gepland en een deel van de trajecten ook korter duurt dan waar bij het begroten mee rekening is gehouden. De lengte van de trajecten is afhankelijk van de behoefte van de agrarische ondernemer. Dit is dus per coaching traject verschillend. De plattelandscoaches hebben grote potentie en worden gewaardeerd in het gebied. Er wordt nu veel ingezet op bredere promotie.

Voorgesteld wordt om een bedrag van € 124.000 te storten in de bestemmingsreserve Landelijk Gebied en de eerder geraamde onttrekking te verlagen met € 51.000.

Eerste helft 2022 wordt gekeken welk bedrag er eventueel kan vrijvallen naar de algemene middelen. In de reguliere P&C cyclus zal hiervoor een voorstel worden gedaan. Aangezien er nog een evaluatie plaatsvindt en er wordt ingezet op bredere promotie is het te voorbarig is om de middelen nu al te laten vrijvallen.

Subsidies ondergrondse hoogspanningskabels	Lasten + 1.798.000
---	---------------------------

Voor de aanleg van ondergrondse hoogspanningskabels is er een tweetal subsidiebeschikkingen verstrekt waarvan het werk volgend jaar plaats zal vinden. De totale waarde staat gelijk aan € 1.798.000. Boekhoudkundig staat het moment van beschikken gelijk aan het nemen van de lasten. Dit heeft als gevolg dat de lasten in het huidig boekjaar landen terwijl deze lasten volgend jaar zijn begroot. Door middel van deze bijstelling wordt voorgesteld om de begroting van huidig boekjaar op te hogen met € 1.798.000 ten laste van het begrotingssaldo. Volgend boekjaar zal de programmabegroting verlaagd worden met hetzelfde bedrag ten gunste van het begrotingssaldo.

3.5 De bodemdaling en broeikasgasuitstoot in het veenweidegebied is verminderd

Subsidiering Veenweiden Infiltratiesysteem (Bodemdaling)	Lasten -/ - 1.500.000 Reserve + 1.500.000
---	--

In het jaar 2021 hebben wij een subsidie verstrekt aan de Gebiedscoöperatie Groot Wilnis-Vinkeveen voor het nemen van bodemdaling remmende maatregelen in de polders Groot Wilnis-Vinkeveen, Oukoop en Portengen (zie ook Statenbrief 2021RGW130). Het project omvat de aanleg van een veenweide infiltratiesysteem (1.400 ha) en de uitvoer van diverse pilots en praktijkonderzoeken. De verstrekte subsidie is meerjarig van aard en is boven het grensbedrag van € 1,4 miljoen. Dat betekent dat de lastneming van deze subsidie verantwoord dient te worden op basis van het verwachte bestedingsritme. In 2021 is de verwachting dat er voor € 500.000 aan lasten wordt verantwoord op basis van dit bestedingsritme. In de Begroting is echter een budget opgenomen voor deze subsidie van € 2 miljoen in 2021. Het verschil à € 1.500.000 wordt conform de verslaggevingsregels gestort in de Reserve Lastneming subsidies. Dit gereserveerde budget zullen we in toekomstige jaren inzetten om de lastneming van de subsidie in die jaren te dekken.

Bodemdaling Veenweidegebied	Lasten -/ - 700.000 Reserve + 700.000
------------------------------------	--

Het programma Bodemdaling Veenweidegebied is een meerjarenprogramma. We hebben te maken met externe partijen, daarom is het lastiger sturen op de uitvoering. Enkele voorbeelden:

- In het plangebied Groot Wilnis Vinkeveen is er een aanvraag ingediend van 2 mln. voor 2021.
- Vanuit het gebied Kamerik is een meerjarenbegroting opgesteld waarvan de komende jaren ruim 5 mln aan subsidieaanvragen wordt verwacht. Dit betreft het gebied van het project 'Kavelruil Kamerik-Harmelen'. Bij dit kavelruilproject worden verschillende maatschappelijke doelstellingen meegenomen (integrale aanpak), waaronder afremmen bodemdaling. Waterschap HDSR heeft dit gebied van in totaal ca 1500 ha. verdeeld in zes deelgebieden die na elkaar aan de beurt komen inventarisatie/planvorming/uitvoering aanleg waterinfiltratiesystemen, dus een gefaseerde aanpak. Dit alles is door HDSR in de tijd uitgelijnd (t/m 2025) en begroot. De vijf miljoen is een inschatting en heeft betrekking op de gehele periode (kosten 2022 t/m 20225) en over het gehele gebied (alle zes deelgebieden).
- Vanuit de provincie hebben we de SPUK-aanvraag voor de impuls gelden Veenweidegebied ingediend waarbij we 12 mln. aan provinciale middelen in zetten.

De totale begroting is gebaseerd op het programmaplan met daarin opgenomen de doelen uit het klimaatakkoord en de onszelf opgelegde doelstellingen. Het voorstel is om € 700.000 euro te storten in de projectreserve. De huidige naam van de projectreserve dekt niet de lading en zal veranderd worden in "projectreserve Bodemdaling Veenweidegebied".

Na verwerking van de Slotwijziging resulteert een begrotingstotaal van ruim € 36 miljoen voor dit programma, waarvan eind augustus € 18,3 miljoen is gerealiseerd. Dit is 50% van de begroting. Toch schatten we momenteel in dat we in de laatste vier maanden van het jaar nog € 18 miljoen kunnen realiseren.

Toelichting op de voortgang 2% verwachte onderbesteding op materiële budgetten

In dit programma is op basis van de primaire begroting rekening gehouden met een verwachte onderbesteding op materiële budgetten in 2021 van € 406.000. Op basis van de inzichten bij deze Slotwijziging geldt dat er inderdaad sprake is van een onderbesteding die leidt tot lagere lasten. Dit betreft vooralsnog €200.000 binnen het programma Bodemsanering, welke nader is toegelicht bij beleidsdoel 3.3.

2.4 Energietransitie

Financieel overzicht

Programmaverantwoording	Begroting Zomernota		Bijstellingen		Bijgestelde begroting		Realisatie t/m augustus 2021	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
4.1 Inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties in de provincie Utrecht gebruiken minder energie	3.435	-	30	-	3.465	-	1.708	-
4.2 De opwekking en beschikbaarheid van duurzame energie in de provincie Utrecht is sterk toegenomen	3.923	-	22	-	3.945	-	2.289	-
4.3 De energietransitie is haalbaar, betaalbaar en innovatief	989	-	3	-	992	-	76	-
4.4 De Provincie is een geloofwaardige partner in de energietransitie door het goede voorbeeld te geven	87	-	2	-	89	-	58	-
Saldo van het programma	8.434	-	57	-	8.491	-	4.132	-
	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.
Mutaties in de reserves	2.000	-	-	-	2.000	-	-	-

	Begroting Zomernota	Bijstellingen	Bijgestelde begroting	Realisatie t/m augustus 2021
Beslag op de algemene middelen	-10.434	-57	-10.491	-4.132

Bijstellingen per reserve	Storting	Onttrekking
n.v.t.	-	-
Totaal mutaties in reserves	-	-

Overzicht aan bijstellingen	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Type bijstelling
4.1 Inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties in de provincie Utrecht gebruiken minder energie					
Subsidieaanvragen energiebesparing	-134	-	-	-	b. Technisch
2% vertragingsfactor	134	-	-	-	b. Technisch
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	30	-	-	-	b. Technisch
4.2 De opwekking en beschikbaarheid van duurzame energie in de provincie Utrecht is sterk toegenomen					
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	22	-	-	-	b. Technisch
4.3 De energietransitie is haalbaar, betaalbaar en innovatief					
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	3	-	-	-	b. Technisch
4.4 De Provincie is een geloofwaardige partner in de energietransitie door het goede voorbeeld te geven					
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	2	-	-	-	b. Technisch
Totaal aan bijstellingen in dit programma	57	-	-	-	

Toelichting op de bijstellingen

4.1 Inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties in de provincie Utrecht gebruiken minder energie

Subsidieaanvragen energiebesparing	Lasten -/ 134.000
------------------------------------	-------------------

Vanuit het programma energietransitie ondersteunen we gemeenten, woningcorporaties, energiecoöperaties en bewonerscollectieven bij de ontwikkeling en uitvoering van (inclusieve) collectieve aanpakken voor de verduurzaming van wijken en buurten. We zijn hierbij afhankelijk van initiatieven uit het veld (met name gemeenten). Zoals aangegeven in de Zomernota 2021 gaat de ontwikkeling hiervan minder snel dan verwacht. Hierdoor ontstaat vertraging bij de inzet van onze middelen en is er sprake van een verwachte onderbesteding.

Verder zal een deel van de subsidieaanvragen die nog in behandeling zijn bij het subsidieloket pas begin volgend jaar beschikt kunnen worden. Het betreft naar verwachting een bedrag van ongeveer € 500.000. Bij de jaarrekening 2021 zal worden voorgesteld het definitieve bedrag toe te voegen aan de bestemmingsreserve energietransitie.

Toelichting op de voortgang 2% verwachte onderbesteding op materiële budgetten

In dit programma is op basis van de primaire begroting rekening gehouden met een verwachte onderbesteding op materiële budgetten in 2021 van € 134.000. Op basis van de inzichten bij deze Slotwijziging geldt dat er inderdaad sprake is van een onderbesteding die leidt tot lagere lasten. Dit betreft minder ontvangen subsidieaanvragen, welke nader is toegelicht bij beleidsdoel 4.1.

2.5 Bereikbaarheid I - Algemeen

Financieel overzicht

Programmaverantwoording	Begroting Zomernota		Bijstellingen		Bijgestelde begroting		Realisatie t/m augustus 2021	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
5.1 Het provinciale netwerk is sterk	33.169	1.453	1.268	-	34.437	1.453	15.353	1.306
5.2 Knooppunten hebben een hoge kwaliteit en bieden een grote diversiteit van reisvoorzieningen	-888	-	-324	-	-1.212	-	-2.217	-
5.3 Alle belangrijke werklocaties, middelbare scholen en knooppunten zijn veilig, comfortabel en	21.823	253	33	-	21.856	253	5.468	253
5.4 Het aantal verkeersdoden en ernstig gewonden is laag	4.507	-	-473	-	4.034	-	1.718	-
5.5 Het kwaliteitsnet goederenvervoer is op orde en sluit goed aan op de behoeften van gebruikers	1.279	59	12	-	1.291	59	447	-
5.6 Negatieve effecten van mobiliteit op de kwaliteit van leefomgeving zijn laag	1.917	-	-242	-	1.675	-	840	-
5.7 De vraag naar en het aanbod van mobiliteit is goed op elkaar afgestemd	2.937	-	18	-	2.955	-	890	22
5.8 Verkenningen naar en regionale programma's over goede bereikbaarheid per fiets, openbaar vervoer en auto in een gezonde en verkeersveilige omgeving zijn uitgevoerd met daarbij monitoring van het mobiliteitsprogramma en indicatoren	1.037	-	8.152	-	9.189	-	1.628	-
Saldo van het programma	65.781	1.765	8.444	-	74.225	1.765	24.128	1.581
	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.
Mutaties in de reserves	12.689	101.142	-	-	12.689	101.142	3.184	80.238

	Begroting Zomernota	Bijstellingen	Bijgestelde begroting	Realisatie t/m augustus 2021
Beslag op de algemene middelen	24.437	-8.444	15.993	54.506

Bijstellingen per reserve	Storting	Onttrekking
n.v.t.	-	-
Totaal mutaties in reserves	-	-

Overzicht aan bijstellingen	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Type bijstelling
5.1 Het provinciale netwerk is sterk					
Voortgang vertragsfactor -2%	1.090	-	-	-	b. Technisch
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	178	-	-	-	b. Technisch
5.2 Knooppunten hebben een hoge kwaliteit en bieden een grote diversiteit van reisvoorzieningen					
<u>Voortgang vertragsfactor -2%</u>					
knooppunten	-340	-	-	-	b. Technisch
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	16	-	-	-	b. Technisch
5.3 Alle belangrijke werklocaties, middelbare scholen en knooppunten zijn veilig, comfortabel en snel bereikbaar per fiets, waarbij de rol van de fiets in modal shift toeneemt					
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	33	-	-	-	b. Technisch
5.4 Het aantal verkeersdoden en ernstig gewonden is laag					
<u>Voortgang vertragsfactor -2%</u>					
Bijdragen gemeenten	-146	-	-	-	b. Technisch
Educatie en voorlichting	-251	-	-	-	b. Technisch
Versterken handhaving	-90	-	-	-	b. Technisch
Data en innovatie	-13	-	-	-	b. Technisch
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	27	-	-	-	b. Technisch
5.5 Het kwaliteitsnet goederenvervoer is op orde en sluit goed aan op de behoeften van gebruikers					
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	12	-	-	-	b. Technisch
5.6 Negatieve effecten van mobiliteit op de kwaliteit van leefomgeving zijn laag					
<u>Voortgang vertragsfactor -2%</u>					
Leefomgeving	-250	-	-	-	b. Technisch
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	8	-	-	-	b. Technisch
5.7 De vraag naar en het aanbod van mobiliteit is goed op elkaar afgestemd					
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	18	-	-	-	b. Technisch
5.8 Verkenningen naar en regionale programma's over goede bereikbaarheid per fiets, openbaar vervoer en auto in een gezonde en verkeersveilige omgeving zijn uitgevoerd met daarbij monitoring van het mobiliteitsprogramma en indicatoren					
Decentralisatieuitkering no-regret UNED	8.121	-	-	-	a. Circulaire
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	31	-	-	-	b. Technisch
Totaal aan bijstellingen in dit programma	8.444	-	-	-	

Toelichting op de bijstellingen

5.8 Verkenningen naar en regionale programma's over goede bereikbaarheid per fiets, openbaar vervoer en auto in een gezonde en verkeersveilige omgeving zijn uitgevoerd met daarbij monitoring van het mobiliteitsprogramma en indicatoren

Decentralisatieuitkering no-regret UNED	Lasten + 8.121.000
--	---------------------------

Bij de septembercirculaire is een decentralisatie uitkering van € 8.121.000 opgenomen ten behoeve van UNED no-regret maatregelen. Deze bijdrage wordt conform de verslagleggingsregels als baat opgenomen bij het onderdeel Algemene middelen en niet hier op het programma 5. Bereikbaarheid I- Algemeen. Voorgesteld wordt om nu het hiermee corresponderende lastenbudget in programma 5. Bereikbaarheid I – Algemeen te verhogen. In de Zomernota 2021 is al rekening gehouden met deze mutatie ten behoeve van no-regret UNED, zodat dit verder geen effect heeft op de verwachte realisatie in 2021.

De bijgestelde begroting 2021 gaat na de Slotwijziging uit van een lastentotaal van ruim € 74,2 miljoen, waarvan eind augustus € 24,1 miljoen (32%) is besteed. Toch schatten we in de komende vier maanden nog € 50 miljoen te besteden aan onder andere onderhoud van wegen en vaarwegen (piek ligt in het 4e kwartaal) ca € 20 miljoen, het verstrekken van subsidies voor diverse uitvoeringprogramma's en regionale programma's ca € 30 miljoen.

Toelichting op de voortgang 2% verwachte onderbesteding op materiële budgetten

In dit programma is op basis van de primaire begroting rekening gehouden met een verwachte onderbesteding op materiële budgetten in 2021 van € 1,29 miljoen. Op basis van de inzichten bij deze Slotwijziging geldt dat er inderdaad sprake is van een onderbesteding die leidt tot lagere lasten. Dit betreft:

- Uitvoeringsprogramma Smart Mobility (reeds gemeld in de Zomernota) à € 200.000;
- Uitvoeringsprogramma Knooppunten € 340.000; bij gemeenten blijven i.v.m. corona en andere prioriteiten de subsidie aanvragen achter. Ook de aangepaste subsidieregeling waarbij PU een groter deel subsidieert heeft nog niet geleid tot meer aanvragen.
- Uitvoeringsprogramma Verkeersveiligheid € 500.000; lagere lasten omdat diverse educatie- en voorlichtingsprojecten a.g.v. corona zijn afgelast. En een aantal gemeenten hebben aangegeven nog subsidie aanvragen in willen dienen maar dit jaar niet meer gaan redden.
- Uitvoeringsprogramma Kwaliteit Leefomgeving € 250.000; De realisatie van geluidmaatregelen, met name gevelmaatregelen, lopen achter op de planning omdat meer voorbereidingstijd benodigd is dan vooraf bedacht.

Per saldo resulteert dit in € 1,29 miljoen. Dat betekent dat er in de bijgestelde begroting financieel gezien nog € 0 miljoen aan te verwachten onderbesteding is opgenomen.

2.6 Bereikbaarheid II – Openbaar Vervoer

Financieel overzicht

Programmaverantwoording	Begroting Zomernota		Bijstellingen		Bijgestelde begroting		Realisatie t/m augustus 2021	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
6.1 OV-reizigers zijn tevreden en het openbaar vervoer is efficiënt ingericht	192.139	70.878	-1.409	-	190.730	70.878	82.921	8.973
Saldo van het programma	192.139	70.878	-1.409	-	190.730	70.878	82.921	8.973
	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.
Mutaties in de reserves	11.647	9.683	1.555	-	13.202	9.683	5.487	6.216

	Begroting Zomernota	Bijstellingen	Bijgestelde begroting	Realisatie t/m augustus 2021
Beslag op de algemene middelen	-123.225	-146	-123.371	-73.219

Bijstellingen per reserve	Storting	Onttrekking
Reserve OV Concessie	-	-
Reserve kapitaallasten Uithoflijn	-	-
Reserve Beheer en onderhoud OV assets	1.555	-
Totaal mutaties in reserves	1.555	-

Overzicht aan bijstellingen	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Type bijstelling
6.1 OV-reizigers zijn tevreden en het openbaar vervoer is efficiënt ingericht					
Lagere variabele onderhoudslasten trambedrijf	-1.555	-	1.555	-	c. Saldo neutraal
Voortgang verdragingsfactor -2%	611	-	-	-	b. Technisch
Lagere vaste onderhoudslasten trambedrijf	-611	-	-	-	b. Technisch
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	146	-	-	-	b. Technisch
Totaal aan bijstellingen in dit programma	-1.409	-	1.555	-	

Toelichting op de bijstellingen

6.1 OV-reizigers zijn tevreden en het openbaar vervoer is efficiënt ingericht

Lagere variabele onderhoudslasten trambedrijf	Lasten -/ - 1.555.000 Reserve + 1.555.000
--	--

Door vertragingen en te weinig capaciteit (personeel) worden diverse variabele onderhoudswerkzaamheden doorgeschoven naar volgend jaar. Een bedrag van € 1.555.000 wordt in de reserve Beheer en onderhoud OV assets gestort.

De bijgestelde begroting 2021 gaat na de Slotwijziging uit van een netto lastentotaal van bijna € 120 miljoen, waarvan eind augustus € 74 miljoen (62%) is besteed. De extra bijdrage van het Rijk als tegemoetkoming in de lagere opbrengsten door COVID19 bedragen € 44 miljoen en worden in het vierde kwartaal zowel als lasten en baten gerealiseerd, doch zijn al wel opgenomen in de gewijzigde begroting na de slotwijziging. Dit heeft dus geen invloed op het uitputtingspercentage van de gerealiseerde netto lasten van 62%. We schatten in de komende vier maanden nog € 46 miljoen te besteden (exclusief de € 44 miljoen COVID vergoeding) aan openbaar vervoer. Onzekerheid daarbij zijn nog de subsidie lasten. Hiervoor zijn we afhankelijk van de te ontvangen subsidie aanvragen van de concessiehouders en gemeenten. Vanwege de verslagleggingregels kan de beschikking er voor zorgen dat een deel van de begrote subsidie bedragen gaan vallen in toekomstige jaren. Bij het opstellen van de Slotwijziging was dit nog onvoldoende duidelijk.

Toelichting op de voortgang 2% verwachte onderbesteding op materiële budgetten

In dit programma is op basis van de primaire begroting rekening gehouden met een verwachte onderbesteding op materiële budgetten in 2021 van € 611.000. Op basis van de inzichten bij deze Slotwijziging geldt dat er inderdaad sprake is van een onderbesteding die leidt tot lagere lasten. Dit betreft de lagere lasten voor vast onderhoud als gevolg van een hernieuwde prognose waarin volledige uitputting van bestaande verplichtingen lager wordt dan eerder was aangenomen.

2.7 Cultuur en erfgoed

Financieel overzicht

Programmaverantwoording	Begroting Zomernota		Bijstellingen		Bijgestelde begroting		Realisatie t/m augustus 2021	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
7.1 De culturele infrastructuur is sterk	9.371	250	314	-	9.685	250	6.042	-
7.2 De mate van behoud, de benutting en de beleving cultureel erfgoed is hoog	11.153	50	30	-	11.183	50	3.426	50
7.3 De Hollandse waterlinies zijn een belangrijke drager van een aantrekkelijke ruimtelijke kwaliteit	3.792	-	-608	-	3.184	-	1.495	1
Saldo van het programma	24.316	300	-264	0	24.052	300	10.963	52
	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.
Mutaties in de reserves	800	1.821	300	-44	1.100	1.777	-	-

	Begroting Zomernota	Bijstellingen	Bijgestelde begroting	Realisatie t/m augustus 2021
Beslag op de algemene middelen	-22.995	-80	-23.075	-10.911

Bijstellingen per reserve	Storting	Onttrekking
Reserve Steunpakket cultuur en erfgoed	-	-
Reserve Programma Landelijk gebied	-	-44
Reserve Erfgoedparels	-	-
Totaal mutaties in reserves	-	-44

Overzicht aan bijstellingen	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Type bijstelling
7.1 De culturele infrastructuur is sterk					
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	14	-	-	-	b. Technisch
2% verdragingsfactor	300	-	-	-	c. Saldo neutraal
7.2 De mate van behoud, de benutting en de beleving cultureel erfgoed is hoog					
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	30	-	-	-	b. Technisch
7.3 De Hollandse waterlinies zijn een belangrijke drager van een aantrekkelijke ruimtelijke kwaliteit					
Vertraging tentoonstelling Waterliniemuseum	-300	-	300	-	c. Saldo neutraal
Vertraging subsidieaanvragen Fort Rijnauwen en Fort Ruigenhoek	-300	-	-	-	c. Saldo neutraal
AVP Grebbelinie	-44	-	-	-44	c. Saldo neutraal
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	36	-	-	-	b. Technisch
Totaal aan bijstellingen in dit programma	-264	-	300	-44	

Toelichting op de bijstellingen

7.1 De culturele infrastructuur is sterk

2% verdragingsfactor	Lasten + 300.000
-----------------------------	-------------------------

Zie de gegeven toelichting onderaan dit programma.

7.3 De Hollandse waterlinies zijn een belangrijke drager van een aantrekkelijke ruimtelijke kwaliteit.

Vertraging tentoonstelling Waterliniemuseum	Lasten +/- 300.000 Reserve + 300.000
--	---

Er is vertraging opgelopen door de coronamaatregelen die alle musea hebben getroffen. Ook de gesprekken met de huidige exploitant over de wijze waarop met de contractuele verplichtingen de afgelopen jaren is omgegaan, maken het nodig de lasten te door te schuiven naar 2022. Er wordt hierdoor een storting gedaan in het Reserve Programma Landelijk gebied.

Vertraging subsidieaanvragen Fort Rijnauwen en Fort Ruigenhoek	Lasten -/- 300.000
---	---------------------------

Er wordt een onderbesteding verwacht van €300.000, omdat er vertraging is opgelopen in de subsidieaanvragen van Fort Rijnauwen en Fort Ruigenhoek.

De vertraging van de subsidieaanvraag van Fort Rijnauwen heeft betrekking op een lopende subsidie waar meerkosten à €100.000 zijn ontstaan door stijgende prijzen in de bouwsector.

De subsidieaanvraag van Fort Ruigenhoek betreft een nieuwe aanvraag voor herstelwerkzaamheden van lekkages etc. Door de uitgevoerde inspecties blijken de problemen groter te zijn dan gedacht. Hier wordt nu een inventarisatie voor gemaakt. De verwachte kosten hiervoor bedragen €200.000.

Wegens de voornoemde vertragingen geldt dat beide aanvragen niet meer in 2021 zullen plaatsvinden en zal daarmee invulling gegeven worden aan de 2% vertragingfactor.

AVP Grebbelinie	Lasten -/- 44.000 Reserve + 44.000
------------------------	---

Bij de Zomernota 2021 is € 68.000 aan lasten begroot voor het project Kwaliteitsverbetering natuur linies Grebbelinie. Het gaat om de afronding van fase 1 van het project. De lasten komen naar verwachting uit op € 24.000, een verlaging van € 44.000. De onttrekking uit de reserve landelijk gebied zal daarom met dat bedrag worden verlaagd. Het restant is nodig voor fase 2. In 2022 zal hiervoor naar verwachting een voorstel komen.

Na verwerking van de Slotwijziging resulteert een begrotingstotaal van ruim € 24 miljoen voor dit programma, waarvan eind augustus € 11 miljoen is gerealiseerd. Dit is 46% van de begroting. Toch schatten we momenteel in dat we in de laatste vier maanden van het jaar nog € 13 miljoen kunnen realiseren. Twee-derde deel van dit bedrag betreft lopende subsidietrajecten, met name op het gebied van monumentenzorg en het Steunpakket Cultuur en Erfgoed.

Toelichting op de voortgang 2% verwachte onderbesteding op materiële budgetten

In dit programma is op basis van de primaire begroting rekening gehouden met een verwachte onderbesteding op materiële budgetten in 2021 van € 390.000. Op basis van de inzichten bij deze Slotwijziging geldt dat er inderdaad sprake is van een onderbesteding die leidt tot lagere lasten. Dit betreft de lagere lasten in het programma Nieuwe Hollandse Waterlinie voor € 300.000. Het resterende deel zal zich naar verwachting bij de jaarrekening 2021 voordoen op basis van ervaringen uit eerdere jaren.

2.8 Economie

Financieel overzicht

Programmaverantwoording	Begroting Zomernota		Bijstellingen		Bijgestelde begroting		Realisatie t/m augustus 2021	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
8.1 Het bedrijfsleven en werknemers zijn toegerust op de toekomst	2.774	320	12	0	2.786	320	697	20
8.2 Het economische profiel (Gezond Stedelijk Leven) is sterk en zichtbaar competitief	1.329	0	15	0	1.344	0	594	0
8.3 Bedrijven en (kennis)instellingen zijn innovatief sterk	8.989	1.188	18	0	9.007	1.188	2.029	0
8.4 Er zijn voldoende vestigingsmogelijkheden in aantal en kwaliteit	2.699	36	-1.831	0	868	36	485	0
8.5 De bezoekerseconomie is sterk en de toeristisch recreatieve structuur wordt beter benut	7.615	2.182	-114	0	7.501	2.182	3.450	10
Saldo van het programma	23.406	3.726	-1.900	0	21.506	3.726	7.255	30
	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.
Mutaties in de reserves	995	13.141	17	-2.463	1.012	10.855	0	2.867

	Begroting Zomernota	Bijstellingen	Bijgestelde begroting	Realisatie t/m augustus 2021
Beslag op de algemene middelen	-7.534	-580	-7.937	-4.358

Bijstellingen per reserve	Storting	Onttrekking
Reserve Covid-flankerend beleid	-	-2.340
Reserve Programma Landelijk gebied	-	-123
Reserve Projecten	-	-
Totaal mutaties in reserves	-	-2.463

Overzicht aan bijstellingen	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Type bijstelling
8.1 Het bedrijfsleven en werknemers zijn toegerust op de toekomst					
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	12	-	-	-	b. Technisch
Amendement dekking MKB-opvolging	-	-	-	-500	d. Afwijking saldo
8.2 Het economische profiel (Gezond Stedelijk Leven) is sterk en zichtbaar competitief					
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	15	-	-	-	b. Technisch
8.3 Bedrijven en (kennis)instellingen zijn innovatief sterk					
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	18	-	-	-	b. Technisch
8.4 Er zijn voldoende vestigingsmogelijkheden in aantal en kwaliteit					
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	9	-	-	-	b. Technisch
Vertraging subsidie uitgaven door aanvragen gemeenten in nov. en dec. 2021	-1.840	-	-	-1.840	d. Afwijking saldo
8.5 De bezoekerseconomie is sterk en de toeristisch recreatieve structuur wordt beter benut					
AVP Recreatie	-140	-	17	-123	c. Saldo neutraal
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	26	-	-	-	b. Technisch
Totaal aan bijstellingen in dit programma	-1.900	-	17	-2.463	

Toelichting op de bijstellingen

8.1 Het bedrijfsleven en werknemers zijn toegerust op de toekomst

Amendement dekking MKB-opvolging	Reserve + 500.000
----------------------------------	-------------------

Op 22 september jl. is het Statenvoorstel van MKB-opvolging door uw Staten geamendeerd. Daarin heeft uw Staten aangegeven om de voorgestelde dekking van € 500.000 niet te onttrekken uit de Covid-reserve, maar uit de saldireserve. In de Zomernota kon dit niet tijdig worden verwerkt, zoals we daarin ook hebben toegelicht. Dit wordt nu alsnog hersteld via deze Slotwijziging. De in de Zomernota opgenomen onttrekking van € 500.000 wordt teruggedraaid. Vervolgens wordt via het onderdeel Algemene middelen de onttrekking aan de saldireserve geraamd van € 500.000. Zie hoofdstuk 2.12 Algemene middelen voor de daarin opgenomen toelichting.

8.4 Er zijn voldoende vestigingsmogelijkheden in aantal en kwaliteit

Uitvoeringsverordening subsidie versterking vitaliteit binnensteden en dorpskernen en winkelcentra – Covid flankerend beleid	Lasten -/- 1.840.000 Reserve + 1.840.000
---	---

Vanuit gemeenten is er veel behoefte aan deze subsidieregeling. Als provincie zijn we in nauw overleg met gemeenten om hen te laten komen tot een aanvraag die zo goed mogelijk aansluit bij de criteria zoals opgenomen in de uitvoeringsverordening. Gemeenten geven echter te kennen dat het komen tot een passende aanvraag is omgeven door complexiteit vanwege het betrekken van ondernemers en vastgoedpartijen in binnensteden, dorpskernen en winkelcentra. Dit wordt als essentieel gezien om de vitaliteit in deze gebieden te versterken. Gemeenten zullen daardoor dit jaar pas in november en december subsidieaanvragen indienen. Aangezien gemeenten tot en met 31 december 2021 een aanvraag tot subsidie kunnen indienen en het subsidieloket een afhandelingsperiode kent van minimaal 8 weken tot definitieve beschikking is het financieel administratief niet mogelijk gemeenten dit jaar nog subsidie toe te kenen. Het is daarom wenselijk om het volledige budget van € 1.840.000 beschikbaar te houden voor het jaar 2022. Administratief wordt voorgesteld om dit als volgt te verwerken: de eerder geraamde onttrekking in 2021 uit de Covid-reserve wordt teruggedraaid. Vervolgens wordt via het onderdeel Algemene middelen voorgesteld om dit bedrag te laten vrijvallen ten gunste van de saldireserve. Via de eerstvolgende bijstelling op de Begroting 2022 zal vervolgens worden voorgesteld om dit bedrag uit de saldireserve te onttrekken en als lastenbudget op te voeren in dit programma Economie. Het verzoek is om dit via de Slotwijziging te laten plaatsvinden zodat gemeenten na beschikking direct aan de slag kunnen met de besteding van de subsidiegelden. Omdat de beschikkingen pas in 2022 definitief kunnen worden afgegeven kunnen de lasten niet worden verantwoord in het boekjaar 2021.

8.5 De bezoekerseconomie is sterk en de toeristisch recreatieve structuur wordt beter benut

AVP Recreatie	Lasten -/- 140.000 Reserve + 140.000
----------------------	---

Bij de Zomernota 2021 is het budget bijgesteld naar € 240.000. Met name door vertraging bij het wandelroutenetwerk Oost en achterblijvende realisatie op enkele andere posten. De verwachte lasten naar verwachting nog lager uit, daarom wordt het budget verder verlaagd naar € 100.000. Voorgesteld wordt om een bedrag van €17.000 te storten in de bestemmingsreserve landelijk gebied en de eerder geraamde onttrekking te verlagen met €123.000.

Toelichting op de onderbesteding tot en met augustus 2021

In de bijgestelde begroting na slotwijziging gaan we uit van een begrotingstotaal van € 21,5 miljoen voor de vijf beleidsdoelen van het programma economie. Hiervan is tot op heden € 7,3 miljoen (34%) daadwerkelijk gerealiseerd. Bij beleidsdoel 8.1 gaat het om een bedrag van ruim € 2 miljoen. Wij schatten in dat voor de realisatie van de doelen van de Utrecht Talent Alliantie (beleidsdoel 8.1.1) € 1 miljoen gerealiseerd wordt voor einde jaar. Er wordt nu hard gewerkt aan MKB-opvolging, hiermee is € 0,5 miljoen mee gemoeid. We hopen dit in 2021 nog financieel te kunnen regelen, maar het zou kunnen dat de feitelijke lastneming net over de jaargrens heen gaat.

Bijna € 7 miljoen moet nog gerealiseerd worden binnen beleidsdoel 8.3. Dit gaan we niet halen. Vanwege wijziging in het BBV per 1 januari 2021 en de verlaging van het grensbedrag in de eerste maanden van dit jaar moeten subsidiebedragen boven de 1,4 miljoen vanaf 1 januari over meerdere jaren verdeeld worden qua lastneming. Dit is het geval bij de subsidie aan de ROM regio Utrecht BV ten behoeve van de 'Healthy Urban Living MKB-Fondsen Utrecht. In 2021 zal 1,19 miljoen worden geboekt, 1,5 miljoen in 2022 en 300 duizend in 2023. Deze correctie verwerken we bij de jaarrekening 2021, en tegenovergesteld in de zomernota 2022 en Kadernota 2023. Een onzekerheid zit nog in de bijdrage van € 750.000 voor de Vroege Fase Financiering. Deze bijdrage wordt gebruikt als 50% cofinanciering voor middelen van Ministerie EZK. Hiervoor is een regeling ingericht via RVO. De ROM Regio Utrecht is op dit moment bezig met RVO om de aanvraag voor de VFF-regeling te doen. De toekenning hiervan kent een flinke doorlooptijd, waardoor de feitelijke storting van onze cofinancieringsbijdrage over de jaargrens heen zou kunnen schieten.

Bij beleidsdoel 8.5 is eind augustus € 2,1 miljoen gerealiseerd van de begroting van € 7,6 miljoen (28%). Toch wordt verwacht dat het resterend bedrag van € 5,5 miljoen nog kan worden weggezet in het laatste kwartaal. Eind oktober was de realisatie al toegenomen tot €5,8 miljoen.

Toelichting op de voortgang 2% verwachte onderbesteding op materiële budgetten

In dit programma is op basis van de primaire begroting rekening gehouden met een verwachte onderbesteding op materiële budgetten in 2021 van € 252.000. Op basis van de inzichten bij deze Slotwijziging geldt dat er géén specifieke posten bij ons bekend zijn die leiden tot een onderbesteding met een voordelig effect op het begrotingssaldo. Onze ervaring leert echter dat in dit programma bij de jaarrekening zal blijken dat diverse budgetten toch niet volledig zijn uitgenut. Dergelijke onderbestedingen resulteren in een voordelig effect dat ingezet zal worden om de reeds in de begroting opgenomen onderbesteding financieel te dekken.

2.9 Bestuur

Financieel overzicht

Programmaverantwoording	Begroting Zomernota		Bijstellingen		Bijgestelde begroting		Realisatie t/m augustus 2021	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
9.1 Het provinciebestuur is sterk en duidelijk	7.301	356	-19	-111	7.282	245	4.274	32
9.2 Integriteit is een vast onderdeel van het politiekbestuurlijke- en bedrijfsproces	147	-	-38	-	109	-	60	-
9.3 De aanpak van ondermijning wordt geïntensiveerd	580	-	8	-	588	-	269	-
9.4 In verbinding met de partners, stakeholders en inwoners (via bijvoorbeeld participatie) is het strategisch vermogen van de organisatie groot	2.618	70	-43	50	2.575	120	1.950	-
9.5 De regionale slagkracht is sterk (ook over bestuurlijke grenzen heen)	2.105	-	32	-	2.137	-	1.222	-
9.6 Gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen functioneren goed conform de wet	919	-	21	-	940	-	594	-
9.7 Concernbrede aansturing op brede thema's is krachtig en effectief	1.723	-	-68	-	1.655	-	562	-
9.8 Archiefbewaarpplaats en toezicht op informatiebeheer is op orde	760	-	2	-	762	-	730	-
Saldo van het programma	16.153	426	-105	-61	16.048	365	9.661	32
	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.
Mutaties in de reserves	-	71	-	-	-	71	-	71

	Begroting Zomernota	Bijstellingen	Bijgestelde begroting	Realisatie t/m augustus 2021
Beslag op de algemene middelen	-15.656	44	-15.612	-9.558

Bijstellingen per reserve	Storting	Onttrekking
N.v.t.	-	-
Totaal mutaties in reserves	-	-

Overzicht aan bijstellingen	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Type bijstelling
9.1 Het provinciebestuur is sterk en duidelijk					
Verhuur/concessie Paushuize	-71	-111	-	-	c. Saldo neutraal
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	52	-	-	-	b. Technisch
9.2 Integriteit is een vast onderdeel van het politiekbestuurlijke- en bedrijfsproces					
Verhuur concessie Paushuize	-40	-	-	-	c. Saldo neutraal
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	2	-	-	-	b. Technisch
9.3 De aanpak van ondermijning wordt geïntensiveerd					
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	8	-	-	-	b. Technisch
9.4 In verbinding met de partners, stakeholders en inwoners (via bijvoorbeeld participatie) is het strategisch vermogen van de organisatie groot					
Voortgang verdragingsfactor -2%, beleid beter met data onderbouwd	80	-	-	-	b. Technisch
Bijdrage IPO	50	50	-	-	c. Saldo neutraal
Bijdrage Utrecht ontwikkeld aan BV Beter	-198	-	-	-	b. Technisch
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	25	-	-	-	b. Technisch
9.5 De regionale slagkracht is sterk (ook over bestuurlijke grenzen heen)					
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	32	-	-	-	b. Technisch
9.6 Gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen functioneren goed conform de wet					
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	21	-	-	-	b. Technisch
9.7 Concernbrede aansturing op brede thema's is krachtig en effectief					
Voortgang verdragingsfactor -2%, beleid beter met data onderbouwd	-80	-	-	-	b. Technisch
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	12	-	-	-	b. Technisch
9.8 Archiefbewaarpplaats en toezicht op informatiebeheer is op orde					
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	2	-	-	-	b. Technisch
Totaal aan bijstellingen in dit programma	-105	-61	-	-	

Toelichting op de bijstellingen

9.1 Het provinciebestuur is sterk en duidelijk

Verhuur/concessie Paushuize	Lasten -€71.000 Baten -€111.000
------------------------------------	--

Momenteel is nog circa € 212.000 te ontvangen van de huurder/concessiehouder van Paushuize over de periode 1 april 2020 tot en met 30 september 2021. We zijn (nog steeds) in overleg met de huurder/concessiehouder om een deel van dit bedrag in verband met corona, kwijt te schelden. Vooruitlopend op de uitkomsten van dit overleg, en wat gangbaar is in vergelijkbare situaties, houden we rekening met een afboeking van € 111.000. Dit verlies kan opgevangen worden door lagere uitgaven bij de budgetten representatie GS, vervoerskosten GS voor in totaal € 71.000. Bij de representatie-budgetten zijn er in verband met corona minder bijeenkomsten geweest. Bij het budget vervoerskosten GS zijn er minder onderhoudskosten geweest in verband met de aanschaf van de nieuwe auto's. Ook bij het budget integriteit kan er € 40.000 ingeleverd worden vanwege door het niet doorgaan van de integriteitsdag.

9.2 Integriteit is een vast onderdeel van het politiek bestuurlijke- en bedrijfsproces

Verhuur/concessie Paushuize	-€40.000
------------------------------------	-----------------

Zie bij 9.1

9.4 In verbinding met de partners, stakeholders en inwoners (via bijvoorbeeld participatie) is het strategisch vermogen van de organisatie groot

Bijdrage IPO	Lasten + 50.000 Baten + 50.000
---------------------	---

De hogere afdracht aan het IPO wordt gecompenseerd door de hogere btw-inkomsten, in verband met de verleggingsregeling, van het IPO.

Bijdrage Utrecht ontwikkeld aan BV Beter	Lasten -/- 198.000
---	---------------------------

Er is een gedeelte van het budget van Utrecht Ontwikkeld beschikbaar gesteld voor het programma BV Beter. Dat programma is gericht op de verbetering van alle bedrijfsvoeringsonderdelen (excl. financiën en IEA). Het programma richt zich o.a. op kaders, structuur, AO/IC, processen, systemen, medewerkers, cultuur en managementstijl. Zie ook het Overzicht Overhead.

9.7 Concernbrede aansturing op brede thema's is krachtig en effectief

Voortgang verdragingsfactor -2%; beleid beter met data onderbouwd	Lasten -/- 80.000
--	--------------------------

Zie de gegeven toelichting onderaan dit programma.

Toelichting op de voortgang 2% verwachte onderbesteding op materiële budgetten

In dit programma is op basis van de primaire begroting rekening gehouden met een verwachte onderbesteding op materiële budgetten in 2021 van € 180.000. Op basis van de inzichten bij deze Slotwijziging geldt dat er inderdaad sprake is van een onderbesteding die leidt tot lagere lasten. Dit betreft:

- Lagere vervoerskosten GS (reeds gemeld in de Zomernota) à € 51.000;
- Lagere lasten UtrechtLab (reeds gemeld in de Zomernota) à € 49.000;
- Minder inhuurkosten bij het programma "beter met data" dat door corona later is opgestart à € 80.000.

2.10 Overzicht Overhead

Financieel overzicht

Programmaverantwoording	Begroting Zomernota		Bijstellingen		Bijgestelde begroting		Realisatie t/m augustus 2021	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
10.1 De basisorganisatie voor financiën en bedrijfsvoering is sterk en goed toegerust	12.904	10	-167	-350	12.737	-340	9.062	42
10.2 De provinciale organisatie is daadkrachtig, wendbaar en duurzaam	39.421	2.818	638	-	40.059	2.818	22.746	976
10.3 De communicatie is goed en modern	2.744	-	55	-	2.799	-	1.726	-
10.4 De beheersing van de organisatie door het management en het bestuur is optimaal	1.959	-	37	-	1.996	-	1.143	-
Saldo van het programma	57.028	2.828	563	-350	57.591	2.478	34.678	1.018
	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.
Mutaties in de reserves	442	24.064	-	-	442	24.064	442	21.700

	Begroting Zomernota	Bijstellingen	Bijgestelde begroting	Realisatie t/m augustus 2021
Beslag op de algemene middelen	-30.578	-913	-31.491	-12.402

Bijstellingen per reserve	Storting	Onttrekking
ICT reserve	-	-
Totaal mutaties in reserves	-	-

Overzicht aan bijstellingen	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Type bijstelling
10.1 De basisorganisatie voor financiën en bedrijfsvoering is sterk en goed toegerust					
Correctie GBO	-350	-350	-	-	c. Saldo neutraal
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	183	-	-	-	b. Technisch
10.2 De provinciale organisatie is daadkrachtig, wendbaar en duurzaam					
Bijdrage budget Utrecht ontwikkeld aan BV Beter	198	-	-	-	b. Technisch
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	440	-	-	-	b. Technisch
10.3 De communicatie is goed en modern					
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	55	-	-	-	b. Technisch
10.4 De beheersing van de organisatie door het management en het bestuur is optimaal					
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	37	-	-	-	b. Technisch
Totaal aan bijstellingen in dit programma	563	-350	-	-	

Toelichting op de bijstellingen

10.1 De basisorganisatie voor financiën en bedrijfsvoering is sterk en goed toegerust

Correctie GBO	Lasten -/- 350.000 Baten -/- 350.000
----------------------	---

Middels deze administratieve begrotingswijziging worden zowel de lasten als de baten met betrekking tot de GBO verlaagd met € 350.000. Bij een nadere analyse van de begroting is ons gebleken dat eerder opgevoerde begrotingsbedragen niet in overeenstemming zijn met de wijze waarop dit volgens de verslaggevingsregels administratief wordt verwerkt.

10.2 De provinciale organisatie is daadkrachtig, wendbaar en duurzaam

Bijdrage budget Utrecht ontwikkeld aan BV Beter	Lasten + 198.000
--	-------------------------

Er is een gedeelte van het budget van Utrecht Ontwikkeld beschikbaar gesteld voor programma BV Beter. Programma BV Beter is een programma gericht op de verbetering van alle bedrijfsvoering onderdelen (excl. financiën en IEA). Het programma richt zich o.a. op kaders, structuur, AO/IC, processen, systemen, medewerkers, cultuur en managementstijl. Zie ook programma 9 Bestuur.

Toelichting op de voortgang 2% verwachte onderbesteding op materiële budgetten

In dit programma is op basis van de primaire begroting rekening gehouden met een verwachte onderbesteding op materiële budgetten in 2021 van € 409.000. In lijn met hetgeen in de Zomernota hierover is aangegeven wordt binnen de Overhead geen inhoudelijke invulling aan gegeven door acties/taken of resultaten te schrappen. We nemen dit mee in de monitoren van de budgetuitputting zodat dit eind van het jaar wordt bespaard. Dit zal niet ten koste gaan van de begrote acties en resultaten.

Winstwaarschuwing uitgaande subsidies

In de zomernota is een winstwaarschuwing opgenomen ten aanzien van de uitgaande subsidielast van 10 tot 20 miljoen euro op een totaal begrote subsidielast van ruim 200 miljoen euro. Daarbij is opgemerkt dat er bij de nota slotwijziging gestreefd wordt om de winstwaarschuwing nader te duiden en indien mogelijk een begrotingswijziging voor te stellen.

Bovendien wordt er gestreefd om zoveel mogelijk subsidieaanvragen in 2021 te beschikken, met dien verstande dat afhandeling van subsidieaanvragen die na 15 oktober 2021 worden ontvangen het onwaarschijnlijk is dat deze nog beschikt kunnen worden in 2021 vanwege de afhandelingstermijnen die een zorgvuldige en rechtmatige afhandeling waarborgen. Eveneens een kenmerk van de aard en het karakter van het proces. Om tenminste alle subsidieaanvragen die voor 15 oktober 2021 zijn ontvangen af te handelen, is onder meer extra tijdelijke capaciteit toegevoegd aan het subsidieloket, is capaciteit geheel vrijgemaakt voor aanvragen en verlengingen die betrekking hebben op 2021 (aanvragen die betrekking hebben op latere jaren, worden daardoor niet met prioriteit opgepakt) en wordt nadrukkelijk gestuurd op de productie van medewerkers en de verschillende stappen in het proces waarbij acties kunnen liggen bij de subsidieaanvrager (verstrekken aanvullende informatie als gevolg van financiële en of inhoudelijke toets), de beleidsafdelingen (inhoudelijke toets) en het subsidieloket (financiële toets, interne controle en beschikking).

Op basis van de inzichten van eind oktober; lijkt een onder uitputting van tussen de 10 tot 20 miljoen euro nog altijd realistisch.

2.11 Stelposten en Onvoorzien

Financieel overzicht

Programmaverantwoording	Begroting Zomernota		Bijstellingen		Bijgestelde begroting		Realisatie t/m augustus 2021	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Stelposten	2.092	-	-2.092	-	-	-	-	-
Onvoorzien	1.650	-	-36	-	1.614	-	-	-
Saldo van het programma	3.742	-	-2.128	-	1.614	-	-	-
	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.
Mutaties in de reserves	-	-	-	-	-	-	-	-

	Begroting Zomernota	Bijstellingen	Bijgestelde begroting	Realisatie t/m augustus 2021
Beslag op de algemene middelen	-3.742	2.128	-1.614	-

Bijstellingen per reserve	Storting	Onttrekking
N.v.t.	-	-
Totaal mutaties in reserves	-	-

Overzicht aan bijstellingen	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Type bijstelling
Stelposten					
Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	-2.128	-	-	-	b. Technisch
Aanvulling stelpost lonen vanuit onvoorzien	36	-	-	-	b. Technisch
Onvoorzien					
Aanvulling stelpost lonen vanuit onvoorzien	-36	-	-	-	b. Technisch
Totaal aan bijstellingen in dit programma	-2.128	-	-	-	

Toelichting op de bijstellingen

Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	Lasten -/- 2.128.000
---	----------------------

In de Zomernota is rekening gehouden met de benodigde middelen ter dekking van de cao-afspraken 2021. Via deze begrotingswijziging wordt de stelpost verlaagd, en de urenbudgetten in de programma's en beleidsdoelen opgehoogd. Op basis van de definitieve doorrekening is ons gebleken dat de stelpost net niet toereikend is. We stellen voor om deze € 36.000 in mindering te brengen op de post 'Onvoorzien'.

2.12 Algemene middelen

Financieel overzicht

Programmaverantwoording	Begroting Zomernota		Bijstellingen		Bijgestelde begroting		Realisatie t/m augustus 2021	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Algemene middelen	-585	366.059	-	10.787	-585	376.846	-858	239.076
Saldo van het programma	-585	366.059	-	10.787	-585	376.846	-858	239.076
	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.
Mutaties in de reserves	114.670	48.065	2.340	2.840	117.010	50.905	88.245	35.678

	Begroting Zomernota	Bijstellingen	Bijgestelde begroting	Realisatie t/m augustus 2021
Beslag op de algemene middelen	300.040	11.287	311.327	187.366

Bijstellingen per reserve	Storting	Onttrekking
Saldireserve	2.340	500
Reserve Weerstandsvermogen	-	-
Reserve Covid-flankerend beleid	-	2.340
Totaal mutaties in reserves	2.340	2.840

Overzicht aan bijstellingen	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Type bijstelling
Algemene middelen					
Septembercirculaire					
- Afrekening jaarschijf 2019 provinciefonds	-	-54	-	-	a. Circulaire
- Afrekening jaarschijf 2020 provinciefonds	-	-57	-	-	a. Circulaire
- Actualisatie maatstaven provinciefonds	-	2.777	-	-	a. Circulaire
- Decentralisatieuitkering no-regret UNED	-	8.121	-	-	a. Circulaire
Vrijval Covid-reserve en storting in saldireserve i.v.m. doorschuiven lasten naar 2022	-	-	1.840	1.840	d. Afwijking saldo
Amendement dekking MKB-opvolging	-	-	-	500	d. Afwijking saldo
Vrijval Covid-reserve en storting in saldireserve i.v.m. amendement MKB-opvolging	-	-	500	500	d. Afwijking saldo
Totaal aan bijstellingen in dit programma	-	10.787	2.340	2.840	

Toelichting op de bijstellingen

Septembercirculaire	Baten + 10.787.000
---------------------	--------------------

Middels een Statenbrief wordt u geïnformeerd over de financiële effecten vanuit de septembercirculaire 2021. De effecten die betrekking hebben op het jaar 2021, en nog niet in de begroting waren opgenomen, worden via deze begrotingswijziging verwerkt. Dit betreft de opbrengst voor de decentralisatie uitkeringen voor de no-regret maatregelen UNED. De lasten, die in programma 5 worden gemaakt, zijn daar als lastenbudget opgenomen.

De algemene uitkering uit het provinciefonds is positiever dan in de Zomernota was opgenomen door een actualisatie van de maatstaven voor 2021.

Vrijval Covid-reserve en storting in saldireserve i.v.m. doorschuiven lasten naar 2022	Reserve -/- 1.840.000 Reserve + 1.840.000
--	--

In programma 8. Economie hebben wij toegelicht dat de eerder door uw Staten beschikbaar gestelde € 1.840.000 voor de "Uitvoeringsverordening subsidie Versterking vitaliteit binnensteden dorpskernen en winkelcentra" niet tot lastneming leidt in 2021 maar in 2022. Deze middelen zijn door uw Staten beschikbaar gesteld vanuit de reserve Covid-flankerend beleid. In de Zomernota is echter voorgesteld om deze reserve op te heffen in 2021. Wij stellen daarom voor om de niet-bestede middelen te laten vrijvallen uit deze reserve, en te storten in de saldireserve. Via de eerstvolgende bijstelling op de Begroting 2022 zullen wij voorstellen om dit bedrag uit de saldireserve te onttrekken en in te zetten ter dekking van de lasten die in 2022 gemaakt gaan worden voor de genoemde uitvoeringsverordening.

Amendement dekking MKB-opvolging	Reserve -/- 500.000
---	----------------------------

In programma 8. Economie hebben wij toegelicht dat uw Staten bij de vaststelling van het Statenvoorstel MKB-opvolging heeft aangegeven dat de dekking van € 500.000 niet vanuit de Covid-reserve dient te komen, maar vanuit de saldireserve. Die onttrekking aan de saldireserve is hier opgenomen.

Vrijval Covid-reserve en storting in saldireserve i.v.m. amendement MKB-opvolging	Reserve -/- 500.000 Reserve + 500.000
--	--

Als gevolg van het hiervoor vermeldde amendement blijft er per saldo nog € 500.000 achter in de Covid-reserve. Reeds in de Zomernota is voorgesteld om deze reserve per eind 2021 op te heffen en in aansluiting daarop de nog resterende middelen in deze reserve te storten in de saldireserve. Middels deze begrotingswijziging stellen wij dus voor om € 500.000 uit de Covid-reserve te laten vrijvallen en te storten in de saldireserve.

3. Bijlagen

Bijlage 1 | Staat van begrotingssubsidies

Begrotingssubsidies zijn subsidies waarbij de subsidieontvanger en het bedrag wat maximaal als subsidie verleend kan worden expliciet in de begroting van de Provincie Utrecht staan vermeld. Met het vaststellen van deze staat van begrotingssubsidies wordt een grondslag verkregen voor subsidies die worden verstrekt op grond van de Algemene subsidieverordening provincie Utrecht (AsvpU). De in onderstaande tabel opgenomen begrotingssubsidies zijn nieuw toegevoegd ten opzichte van de tabel welke in de Zomernota 2021 is gepresenteerd.

Prog.	Omschrijving	Bedrag					
		2021	wijzigingen	Bijgestelde begrotingssubsidies	2022	2023	2024
1	Ruimtelijke ontwikkeling	236	5	241	-	-	-
	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RVM)*	213	-	213	213	213	213
	Gemeente Vijfanden Bijdrage onderzoek Niemans-claim	23	-	23	-	-	-
	Eemlandhoeve B.V.	-	5	5	-	-	-
2	Landelijk gebied	7.350	50	7.400	1.336	1.336	1.336
	Het Utrechts Landschap (natuur)*	1.718	-	1.718	-	-	-
	Landschap Erfgoed Utrecht (natuur)*	368	-	368	-	-	-
	Landschap Erfgoed Utrecht (steunpunt archeologie)*	140	-	140	-	-	-
	Stichting Vogelopvang*	11	-	11	-	-	-
	Stichting IVN*	197	-	197	192	192	192
	Faunabeheer*	415	-	415	415	415	415
	Gebiedscooperatie Groot Wilnis Vinkeveen	2.627	-	2.627	-	-	-
	Stichting Gebiedsontwikkeling Utrecht West exploitatiesubs	720	-	720	-	-	-
	Stichting Nationaal Park Utrechts e Heuvelrug	350	-	350	350	350	350
	Urgenda	15	-	15	-	-	-
	Stichting Dierenlot	160	-	160	-	-	-
	Stichting De Groene Belevnis, Leusden, Groen doet Goed	15	-	15	-	-	-
	Gemeente Wijk bij Duurstede, Groen doet Goed	30	-	30	15	15	15
	Stichting Natuur en Milieufederatie Utrecht *	364	-	364	364	364	364
	Stichting Natuur en Milieufederatie Utrecht	200	-	200	-	-	-
	Eemlandshoeve BV	20	-	20	-	-	-
	Stichting Natuur en Milieufederatie Utrecht	-	50	50	-	-	-
3	Bodem, water en milieu	4.032	366	4.398	366	80	-
	Salmsteke voor Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden	-	-	-	-	-	-
	Stichting NMU*	373	-	373	-	-	-
	Veenweiden Innovatie centrum	491	-	491	-	-	-
	Hoorn Grebbedijk	723	-	723	-	-	-
	Gebiedscooperatie Groot Wilnis-Vinkeveen	2.000	-	2.000	-	-	-
	Grebbedijk	138	-	138	-	-	-
	Meerjarig onderzoek klimaatimpactmonitor WUR	27	-	27	-	-	-
	Meerjarig onderzoek duurzaam water- en ecosystemen voor klimaat stedelijk groen WUR	40	-	40	-	-	-
	Platform Water, Vallei en Eem (klimaatadaptie)	15	-	15	-	-	-
	Diffuus loodproblematiek gemeente Ronde Venen	225	-	225	-	-	-
	Stichting Het Utrechts Landschap	-	286	286	286	-	-
	Omgevingsdienst regio Utrecht	-	80	80	80	80	-
4	Energietransitie	-	63	63	-	-	-
	EcoCertified Solar Parc (Wageningen Environmental Research)	-	63	63	-	-	-
5	Bereikbaarheid I - Algemeen	5.732	-761	4.971	-	-	-
	Gemeente Soest	230	-	230	-	-	-
	Gemeente Nieuwegein	41	-	41	-	-	-
	Gemeente Utrecht fietstunnel Locomotiefstraat*	4.961	-861	4.100	-	-	-
	Provincie Noord-Holland Metropoolregio Amsterdam-Electrisch*	500	-	500	-	-	-
	Regio-Foodvalley	-	100	100	-	-	-
6	Bereikbaarheid II - Openbaar vervoer	104	-	104	37	38	39
	Gemeente Nieuwegein voet- en fietsveer VREVIA	104	-	104	37	38	39

Prog.	Omschrijving	Bedrag					
		2021	wijzigingen	Bijgestelde begrotingssubsidies	2022	2023	2024
7	Cultuur en erfgoed	9.282	1.331	10.613	2.737	2.737	2.737
	Kunst Centraal *	1.628	-	1.628	-	-	-
	Het Utrechts Landschap (erfgoed)*	179	-	179	-	-	-
	Stichting Mooi Sticht (steunpunt archeologie)*	102	-	102	-	-	-
	Landschap Erfgoed Utrecht (erfgoed)*	1.144	-	1.144	-	-	-
	Stichting Restauratie Opleidings Projecten*	21	-	21	-	-	-
	Bibliotheek Servicecentrum*	2.270	-	2.270	-	-	-
	Stichting Monumentenwacht*	686	-	686	-	-	-
	Stichting Kasteel Amerongen	108	-	108	-	-	-
	Stichting Slot Zuylen	119	-	119	-	-	-
	Stichting theaterfestival Woerden	10	-	10	10	10	10
	Stichting Arteganza	15	-	15	15	15	15
	Stichting Het Literatuurhuis	90	-	90	90	90	90
	Stichting weeshuis van de Kunst	15	-	15	15	15	15
	Stichting Internationaal Kamermuziek Festival Utrecht	30	-	30	30	30	30
	Stichting Nacht van de Literatuur Amersfoort	5	-	5	5	5	5
	Stichting Samenwerkende Kasteelmusea	152	-	152	-	-	-
	Romeinse Limes Nederland 2021	160	-	160	-	-	-
	Stichting vogelopvang Utrecht	11	-	11	11	11	11
	Stichting Landschap Erfgoed Utrecht STAMU	136	-	136	136	136	136
	Stichting Het Utrechtse Landschap	816	-	816	817	817	817
	Stichting Landschap Erfgoed Utrecht	1.511	-	1.511	1.512	1.512	1.512
	Gemeente Woerden Groen is Goed	20	-	20	20	20	20
	Stichting Urgenda 101 hectare ingezaaid	14	-	14	-	-	-
	Stichting Dierenlot	40	-	40	40	40	40
	Stichting KunstBende Regio Utrecht	-	36	36	36	36	36
	Jeugdfonds Sport & Cultuur Utrecht	-	36	36	-	-	-
	Stichting UICF	-	5	5	-	-	-
	Stichting Gaudeamus Muziekweek	-	19	19	-	-	-
	Stichting Internationaal Lied Festival Zeist	-	15	15	-	-	-
	Stichting De Machinerie	-	100	100	-	-	-
	Stichting Poppentheater Toermalijn	-	2	2	-	-	-
	Stichting Monumentenwacht Utrecht	-	60	60	-	-	-
	Stichting Landschap Erfgoed Utrecht	-	63	63	-	-	-
	Stichting Samenwerkende Kasteelmusea	-	46	46	-	-	-
	Stichting Kasteel Amerongen	-	278	278	-	-	-
	Stichting Slot Zuylen	-	96	96	-	-	-
	Stichting Citymarketing Regio Amersfoort	-	100	100	-	-	-
	St. Citymarketing Regio Amersfoort	-	100	100	-	-	-
	St. Utrecht marketing	-	375	375	-	-	-
8	Economie	5.582	1.307	6.889	525	475	475
	Gemeente Utrecht	200	-	200	-	-	-
	ROM Regio Utrecht	4.492	-	4.492	-	-	-
	Ontwikkeling Utrecht Science Park*	100	-	100	-	-	-
	Nationaal Groenfonds	250	-	250	250	250	250
	Werkstichting Lage Weide	50	-	50	-	-	-
	Hogeschool Utrecht Propositie LLO	240	-	240	-	-	-
	Stichting Dutch Game Garden	250	-	250	-	-	-
	Economic Board Utrecht (EBU)	-	225	225	225	225	225
	Stichting Dutch Game Garden	-	250	250	-	-	-
	Stichting Startup Utrecht	-	123	123	-	-	-
	Utrechtinc C.V.	-	130	130	-	-	-
	Stichting Veenweiden Innovatiecentrum	-	35	35	-	-	-
	Nationale Jeugdraad	-	4	4	-	-	-
	Stichting Makersfonds	-	100	100	-	-	-
	Stichting Ceder Groep	-	60	60	-	-	-
	Stichting Stadskraan	-	40	40	-	-	-
	St. Hogeschool Utrecht	-	30	30	-	-	-
	St. Ceder Groep	-	60	60	-	-	-
	ROC Midden Nederland	-	250	250	-	-	-
	European Federation of Critical Care Nursing associations (EfCCNa)	-	-	-	10	-	-
	Technische Universiteit Eindhoven	-	-	-	10	-	-
	European Chiropractors Union	-	-	-	10	-	-
	Universiteit Utrecht	-	-	-	10	-	-
	Association of Embryo Technologies in Europe (AETE)	-	-	-	10	-	-
9	Bestuur	-	15	15	-	-	-
	Gemeente Lopik	-	15	15	-	-	-
Totaal		32.318	2.376	34.694	5.001	4.666	4.587
<u>Toelichting:</u>							
- De saldi in de kolom '2021' komen overeen met de gepresenteerde Staat van begrotingssubsidies in de Zomernota 2021.							

Toelichting op de voorgestelde wijzigingen in de Staat van begrotingssubsidies:

1. Ruimtelijke ontwikkeling
 - Eemlandhoeve B.V., €5.000 voor het voorbereiden opstart initiatieven Foodhub Eemvallei 'Voorbereiden opstart initiatieven leeromgeving Mansholtcampus 'Burgers en Boeren van de EemVallei samen verantwoordelijk voor hun Voedsellandschap'Landelijk gebied.
2. Landelijk gebied
 - St. natuur en milieufederatie € 50.000. Voor de bekostiging van het project Heuvelrugtuinen, zodat wordt bijgedragen aan de waterbewustwording van burgers op de Utrechtse Heuvelrug.
3. Bodem, water en milieu
 - St. Het Utrechts Landschap €571.603 voor de jaren 2021-2022. Bekostiging van activiteiten ten behoeve van de restauratie van de rijks monumentale elementen van o.a. de tuinaanleg van de buitenplaatsen Pavia en bekostiging van activiteiten om ervaring en kennis op te doen en te delen met de aangesloten partners.
 - Informatieteam astbestdaken €239.926 voor de jaren 2021-2023 het o.a. bekostigen van regionale afstemming, initiële ondersteuning van gemeenten, promoten van het aanbod van marktpartijen en beheren van de astbesdakenkaart
4. Energietransitie
 - EcoCertified Solar Parc (Wageningen Environmental Research) €63.000 om de klimaatdoelstellingen voor 2030 en 2050 te halen is naast windenergie ook veel zonne-energie nodig.
5. Bereikbaarheid I – Algemeen
 - Aan Regio-Foodvalley wordt een subsidie verstrekt van € 100.000 voor de inzet van regionaal mobiliteitsmanagement.
 - Gemeente Utrecht fietstunnel Locomotiefstraat, correctie op bedrag met €861.000. Verstrekte subsidie lager dan aangevraagd bedrag.
6. Bereikbaarheid II – Openbaar Vervoer
 - N.v.t.
7. Cultuur en erfgoed
 - Kunstbende regio Utrecht €143.458 voor het vergroten van cultuurparticipatie onder jongeren in de regio Utrecht en zo een brede kweekvijver met een zo groot mogelijke diversiteit te creëren in de keten van talentontwikkeling.
 - Jeugdfonds Sport & Cultuur Utrecht cultuur participatie jeugd 2021 €35.980 ingezet o.a. als bijdrage voor de structurele personeelskosten voor personeel in loondienst.
 - Stichting UICF €4.809 ten behoeve van het Utrecht International Comedy Festival 2021.
 - Stichting Gaudeamus Muziekweek €19.427 voor het Gaudemus 2021 online programma.
 - Stichting Internationaal € 15.000 Lied Festival Zeist ten behoeve van het Internationaal Lied Festival Zeist 2021.
 - Stichting De Machinerie €100.000 voor het Makersfonds voor beeldmakers
 - Stichting Poppentheater Toermalijn €1.704 ten behoeve van Poppentheaterfestival Poppen in het Park.
 - Stichting Monumentenwacht Utrecht €59.580 aanvullende exploitatiesubsidie.
 - Stichting Landschap Erfgoed Utrecht € 63.000 aanvullende exploitatiesubsidie.
 - Stichting Samenwerkende Kasteelmusea € 46.000 aanvullende projectsubsidie 2021.
 - Stichting Kasteel Amerongen € 278.509 aanvullende exploitatiesubsidie.
 - Stichting Slot Zuylen € 95.935 aanvullende exploitatiesubsidie.
 - Stichting Citymarketing Regio Amersfoort €100.000 herstel impuls toeristische sector.
 - St. Citymarketing Regio Amersfoort €100.000 herstel impuls toeristische sector.
 - St. Utrecht marketing €375.000 herstelimpuls zakelijk toerisme

Toelichting op de voorgestelde wijzigingen in de Staat van begrotingssubsidies:

8. Economie

- De Economic Board Utrecht (EBU) organiseert de (triple helix) samenwerking tussen bedrijfsleven, overheden en kennisinstellingen. De EBU adviseert de regio over regionale economische vraagstukken en bijbehorende randvoorwaarden zoals vestigingsfactoren, bereikbaarheid en arbeidsmarkt. Daarnaast heeft de EBU een belangrijke taak in het versterken van de lobbykracht op deze dossiers.
- Stichting Dutch Game Garden € 250.000 verbeteren en uitbreiden van het economisch ecosysteem, met de nadruk op de rol van startups en scale-ups hierin.
- Stichting Startup Utrecht € 122.500 verbeteren en uitbreiden van het economisch ecosysteem, met de nadruk op de rol van startups en scale-ups hierin.
- UtrechtInc C.V. € 130.000 marketing en communicatie met en voor startups en scale-ups en uitbreiding van mogelijkheden voor internationalisering.
- Stichting Veenweiden Innovatiecentrum €35.090 ten behoeve van Markt & Ketenvorming Natte Teelten.
- Nationale Jeugdgraad € 3.500 voor het provinciaal jeugddebat Utrecht
- Stichting Makersfonds € 100.000 steunpakket talentvolle makers
- Stichting Ceder Groep € 60.000 deelinitiatief MakerSpace Mijdrecht (Amstel & Venen), onderdeel MKB-deal Utrecht-West
- Stichting Stadskraan € 40.000 voor de continuering Ambachtsschool Vreeswijk
- St. Hogeschool Utrecht € 30.000 Propositie LLO Beroepsonderwijs Utrecht
- St. Ceder Groep € 60.000 activiteiten m.b.t. makerspace
- ROC Midden Nederland €250.000 voor het project MAKE
- European Federation of Critical Care Nursing associations €10.000 voor het EfCCNa congress 2022
- Technische Universiteit Eindhoven € 10.000 voor het international conference on plasma medicine 9th 2022
- European Chiropractors Union € 10.000 voor het ECU Convention 2022 jaarbeurs
- Universiteit Utrecht € 10.000 voor het EUROMAR 2022, European Magnetic Resonance Meeting
- Association of Embryo Technologies in Europe (AETE) €10.000 voor de annual meeting AETE 2022

9. Bestuur

- Gemeente Lopik € 15.000 voor o.a. de uitwerking van het scenario 'bestuurlijke opschaling' gemeente Lopik.

10. Overzicht Overhead

- N.v.t

Bijlage 2 | Samenvattend overzicht begrotingswijzigingen Slotwijziging 2021

TOTAALOVERZICHT BIJSTELLINGEN 2021					
Wijzigingen bij Slotwijziging					
Prog.	Omschrijving	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking
1	Ruimtelijke ontwikkeling	-1.830	-	53	-1.960
	1.1 De ruimte voor maatschappelijke ontwikkelingen is in goede balans met de Utrechtse kwaliteiten	-389	-	53	-460
	1.2 De gebiedsontwikkeling is integraal en gericht op efficiënte en kwalitatief hoogwaardig ruimtegebruik	29	-	-	-
	1.3 Er is passende woonruimte die aansluit bij de woningbehoefte in de provincie Utrecht	-1.470	-	-	-1.500
2	Landelijk gebied	-10.190	1.086	6.953	-4.570
	2.1 Het natuurnetwerk (NNN) is robuust (ontwikkeld)	-4.931	-	5.035	-
	2.2 De kwaliteit van de natuur is goed/divers en veerkrachtig	-3.358	800	1.457	-2.800
	2.3 De verbinding tussen natuur, mensen en maatschappij is sterk	13	-	-	-
	2.4 Duurzaamheid is een substantieel onderdeel van de Utrechtse landbouw	-1.916	286	461	-1.770
	2.5 De leefbaarheid van het landelijk gebied is door lokale initiatieven versterkt	2	-	-	-
3	Bodem, water en milieu	-37	104	2.428	346
	3.1 De waterveiligheid en klimaatadaptatie is gewaarborgd	227	-	-	-
	3.2 De zoetwatervoorziening en het oppervlaktewater zijn van goede kwaliteit	410	104	104	397
	3.3 Het bodem- en grondwatersysteem is schoon en robuust	-175	-	-	-
	3.4 De leefomgeving is gezond en veilig	1.689	-	124	-51
	3.5 De bodemdaling en broeikasgasuitstoot in het veenweidegebied is verminderd	-2.188	-	2.200	-
4	Energietransitie	57	-	-	-
	4.1 Inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties in de provincie Utrecht gebruiken minder energie	30	-	-	-
	4.2 De opwekking en beschikbaarheid van duurzame energie in de provincie Utrecht is sterk toegenomen	22	-	-	-
	4.3 De energietransitie is haalbaar, betaalbaar en innovatief	3	-	-	-
	4.4 De Provincie is een geloofwaardige partner in de energietransitie door het goede voorbeeld te geven	2	-	-	-
5	Bereikbaarheid I - Algemeen	8.444	-	-	-
	5.1 Het provinciale netwerk is sterk	1.268	-	-	-
	5.2 Knooppunten hebben een hoge kwaliteit en bieden een grote diversiteit van reisvoorzieningen	-324	-	-	-
	5.3 Alle belangrijke werklocaties, middelbare scholen en knooppunten zijn veilig, comfortabel en snel bereikbaar per fiets, waarbij de rol van de fiets in modal shift toeneemt	33	-	-	-
	5.4 Het aantal verkeersdoden en ernstig gewonden is laag	-473	-	-	-
	5.5 Het kwaliteitsnet goederenvervoer is op orde en sluit goed aan op de behoeften van gebruikers	12	-	-	-
	5.6 Negatieve effecten van mobiliteit op de kwaliteit van leefomgeving zijn laag	-242	-	-	-
	5.7 De vraag naar en het aanbod van mobiliteit is goed op elkaar afgestemd	18	-	-	-
	5.8 Verkenningen naar en regionale programma's over goede bereikbaarheid per fiets, openbaar vervoer en auto in een gezonde en verkeersveilige omgeving zijn uitgevoerd met daarbij monitoring van het mobiliteitsprogramma en indicatoren	8.152	-	-	-
6	Bereikbaarheid II - Openbaar vervoer	-1.409	-	1.555	-
	6.1 OV-reizigers zijn tevreden en het openbaar vervoer is efficiënt ingericht	-1.409	-	1.555	-
7	Cultuur en erfgoed	-264	-	300	-44
	7.1 De culturele infrastructuur is sterk	314	-	-	-
	7.2 De mate van behoud, de benutting en de beleving cultureel erfgoed is hoog	30	-	-	-
	7.3 De Hollandse waterlinies zijn een belangrijke drager van een aantrekkelijke ruimtelijke kwaliteit	-608	-	300	-44
8	Economie	-1.900	-	17	-2.463
	8.1 Het bedrijfsleven en werknemers zijn toegerust op de toekomst	12	-	-	-500
	8.2 Het economische profiel (Gezond Stedelijk Leven) is sterk en zichtbaar competitief	15	-	-	-
	8.3 Bedrijven en (kennis)instellingen zijn innovatief sterk	18	-	-	-
	8.4 Er zijn voldoende vestigingsmogelijkheden in aantal en kwaliteit	-1.831	-	-	-1.840
	8.5 De bezoekerseconomie is sterk en de toeristisch recreatieve structuur wordt beter benut	-114	-	17	-123
9	Bestuur	-105	-61	-	-
	9.1 Het provinciebestuur is sterk en duidelijk	-19	-111	-	-
	9.2 Integriteit is een vast onderdeel van het politiekbestuurlijke- en bedrijfsproces	-38	-	-	-
	9.3 De aanpak van ondermijning wordt geïntensiveerd	8	-	-	-
	9.4 In verbinding met de partners, stakeholders en inwoners (via bijvoorbeeld participatie) is het strategisch vermogen van de organisatie groot	-43	50	-	-
	9.5 De regionale slagkracht is sterk (ook over bestuurlijke grenzen heen)	32	-	-	-
	9.6 Gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen functioneren goed conform de wet	21	-	-	-
	9.7 Concernbrede aansturing op brede thema's is krachtig en effectief	-68	-	-	-
	9.8 Archiefbewaarplaats en toezicht op informatiebeheer is op orde	2	-	-	-
10	Overzicht overhead	563	-350	-	-
	10.1 De basisorganisatie voor financiën en bedrijfsvoering is sterk en goed toegerust	-167	-350	-	-
	10.2 De provinciale organisatie is daadkrachtig, wendbaar en duurzaam	638	-	-	-
	10.3 De communicatie is goed en modern	55	-	-	-
	10.4 De beheersing van de organisatie door het management en het bestuur is optimaal	37	-	-	-
11	Stelposten en onvoorzien	-2.128	-	-	-
	Stelposten: Looncompensatie n.a.v. cao-afspraken 2021	-2.092	-	-	-
	Onvoorzien: Aanvulling stelpost lonen vanuit onvoorzien	-36	-	-	-
12	Algemene middelen	-	10.787	2.340	2.840
	September circulaire	-	2.666	-	-
	Decentralisatieuitkering no-regret UNED	-	8.121	-	-
	Vrijval Covid-reserve en storting in saldireserve i.v.m. doorschuiven lasten naar 2022	-	-	1.840	1.840
	Amendement dekking MKB-opvolging	-	-	-	500
	Vrijval Covid-reserve en storting in saldireserve i.v.m. amendement MKB-opvolging	-	-	500	500
Totaal		-8.799	11.566	13.646	-5.851

